

Polde Grahek: POLETJE

»LISCA«: samo za 13.000 dolarjev gre, a vendar...

Tudi sevniška LISCA bi se lahko hitro uvrstila med izvoznike, postopek pri JUGOBANKI pa se vleče že skoraj leto dni

V drugem polletju se bo tudi konfekcija »Lisca« iz Servnice uvrstila med izvoznike. Svoje izdelke namerava plasirati na zapadno tržišče. Tovarsino pogodbo ima že sklenjeno, vendar je izpolnjevanje izvoznih obveznosti vezano na uvoz opreme. Potrebni so specialni stroji za opremo šivalnice, ki bo delala samo za kupce v tujini. Vrednost teh strojev je 13.824 dolarjev in do 15. avgusta bi moralo podjetje že delati na njih. Razgovori z Jugobanko tebeže že približno leto dni in podjetje je prosilo, da se postopek za že omenjenih 13.000 dolarjev pospeši. Stroji v inozemstvu so pripravljeni in čakajo na prevoz.

Konfekcija "Lisica" bo na teh strojih izdelovala modele po naročilu tujega poslovne- ga partnerja. Delavke bodo pričeli delati na novih stro- jih tuji strokovnjaki. Po se- danji pogodbi bo "Izvozlja" "Li- sica" 700.000 nederkov v vred- nosti 250.000 dolarjev. Derizni učinek bo zelo ugoden, 100 tisoč dolarjev letno. To je najboljša utemeljitev za ko- ristnost: menjava s tujino in treba bo podpreti prizadeva- nja kolektiva na ta način, da bo pravočasno prišel do stro-jev. Zavlačevanje poslopja

**Predstavljali nas bo-
do amaterji z Jesenic
in iz Tolmina**

Novomeščani se še dobro spominjajo, kako navdušeno so na zadnji republiški dram-ski reviji pozdravljali v No-vern mestu nastop Jesenič-nov in Tolmincev. Amatersko gledališče Tone Cufar z Jese-nic se nam je letos predstavi-lo z Lorcovim 'Domom Ber-narde Albea, Tolminci pa s kó-medijo 'Mandragola' N. Mac-chiavelija. Obe deli zastopata letos slovenske dramske ama-terjski amaterjev Jugoslavi-terje na letošnjem festivalu je, ki se je začel prejšnjo so-boto. V času celotnega festiva-la na Hvaru, ki bo trajal do 5. avgusta, bo na otoku tudi več posvetovanj in razgovo-rov o dramskem amaterizmu.

Razlika u novih cen

Povišanje cen nek
da tokrat ni bilo opa
spremljala podražitve t

Videti je, da so potrošniki prejeli priporočilo zveznega izvršnega sveta, ki je obrazložilo povišanje, z zaupanjem in prav je tako. Preden postrežemo bralcem s primerjavami, ki bodo pokazale, kako so se podražitve odrazile v posameznih potrošnih centrih na našem področju, nekaj besed o namenih priporočila ZIS.

Uskladitev cen nekaterih kmetijskih in industrijskih proizvodov je odločen korak k uveljavljanju načel ekonomike v naši gospodarski politiki. Ta ukrep je sledil zmanjšanju in odpravi prometnega davka in odpravi prispevka na dohodek v nekaterih panogah. S tem ustvarjamo pogoje za boljše gospodarjenje, ker hkrati postopoma opuščamo regrese, premije in dotacije in prepuščamo v proizvodnji večjo vlogo vrednosti živega dela.

Na videz se vse to morda čudno sliši, češ: višje cene in boljše gospodarjenje vendar ne gredo skupaj! In vendar je tako! Znano je, da prav cene kmetijskim izdelkom ni so bile dovolj spodbudne in da se zavoljo tega kmetijska proizvodnja ni razvijala tako kot bi bilo želeli. Ne upravičeni so torej glasovi: »Naš kmet je že dozdej premalo naredil, zdaj mu bomo pa zato še več plačevali!« Kmet je naredil manj kot je bilo treba zato, ker je bil za to - kar je prodajal, slabo plačan in torej ni imel pravega interesa. Kmetijstvo se bo zdaj postopoma znašlo v enakem položaju kot vsa osta-

la proizvodnja: cene bo do-
laščale trg, to pa bo povečalo in-
terese proizvajalcev. Nekega
modrega vodstva, ki bi s
svinčnikom v roki vodilo in
usmerjalo gospodarstvo torej
ne bo več. Vsi kar nas je, vsa
družba kot celota, pa postaja
odgovorna za gospodarski raz-
voj in za cene na tržišču.

**Protivrednost
za povišanje je
treba zagotoviti**

Delovne skupnosti stojijo pred odgovorno nalogo: zagotoviti zaposlenim protivrednost za povišanje cen. Premiki v osebnih dohodkih je treba izvesti zelo hitro, v Sloveniji pa bo moral biti nekoliko večji kot je določeno v zveznem merilu, ker so pri nas življenjski stroški večji.

Odkod dobiti sredstva za to? Izgovori, da rezerv ni, ne smejo in ne morejo obveljati. Dolgoročni namen novih ukrepov je izboljšati materialno stanje delovnih ljudi. Zato jim moramo v prehodnem obdobju, ko jih bo povešanje cen prizadelo, zagotoviti ustrezno protivrednost. Potrebna sredstva bomo morali poiškati v kolektivih tako, da bomo boljše gospodarili, boljše izkoriščali zmogljivosti, povečevali produktivnost in podobno. Učinek tega se seveda ne more pokazati preko noči, velja pa poudariti, da nobena naša delovna skupnost najbrž ni na tako majavih nogah, da ne bi takoj mogla začeti izplačevati povečanja osebnih dohodkov! S takojšnjimi ukrepi za boljše gospodarjenje pa je seveda treba zagotoviti, da

se bodo učinki boljšega gospodarjenja čimprej pokazali. Ena izmed rezerv je tudi in vesticijska potrošnja, ki je največ kriva dosedanje nestabilnosti cen. Nikakor ne gre sta skupaj trditvi, da ne moremo povečati osebnih dohodkov, da pa moramo hkrati nadejavati z začetnimi investicijami! Rezerve torej sol Stvar vseh subjektivnih sil in vseh proizvajalcev pa je, da jih bomo poiskali in da bodo z zavestno akcijo povečevali materialno osnovo v proizvodnji.

V Novem mestu je obveljala treznost

V novomeskih trgovinah prodajajo podražena živila po takšnih cenah (v oklepaju navajamo povp. staro ceno): belo moko po 145 din (105), enotno po 96 din (82), odprto olje po 394 din (348), olje v steklenicah po 412 (370) din, sladkor v kockah po 246 (200) din, sladkor kristal po 216 (170) din, beli kruh po 120 (95) din, enotni po 86 (77) din, rženi po 96 (84) din, žemlje po 13 (10) din in pecivo po 15 (12) din. Cene mleka, jogurta, surovega masla in smetane so ostale neizpremenjene. Podjetje »Zit«, ki oskrbuje dolenski bazen z mlevskimi izdelki, prodaja le-te po naslednjih cenah: belo moko po 123 (90) din, enotno moko (tipa 1000) po 82 (70) din, moko tipa 600 po 105 (83) din in pšenični zdrob po 124 (93) din. Cene veljajo franco skladišče »Zita« v Novem mestu, k njim pa za dostavo v 20 km pasu pribejajo 1 dinar.

v 35 km pasu 2 din in v pasu nad 35 km po 2,50 din za kilogram.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Mostec vabi nekdanje internirance

Okraini odbor Zveze združenj organizira 13. septembra letos v kraju Mostec pri Ljubljani prvo srečanje preživelih internirancev, zapornikov in deportirancev s področja ljubljanskega okraja. Srečanje se bo pričelo ob 10. uri, prireditelji pa želijo, da bi bila udeležba čim večja. Vsi, ki se nameravajo udeležiti srečanja, naj se do 1. septembra prijavijo pri svojih krajevnih odborih ZB.

V teh dneh organizira okrajni odbor ZZB s podjetjem »Kompasa« izlete v Treviso, Padovo in Gonas, kjer so bili med vojno zloglasna fašistična taborišča. Preživeli interniranci in deportiranci bodo lahko znova videli kraje, kjer je umrlo toliko naših ljudi. —mtr—

Pogumni brigadir Jani je rešil iz Lahi- nje dve življenji

O tem, kako je še ne 17-letni brigadir Jani Pajk iz Trbovelj rešil iz Lahnje v Gradcu 67-letno babico Baro Klemenčič in 3-letno vnučko Mojco, berite več na 6. strani današnje številke Delenjskega lista!

SOS naše (nekoč tako lepo zelene) Krke

Po petih mesecih, odkar se je v Krki 21. februarja letos pojavila temna izplaka, ki je izpremenila njeno sicer živozelena barvo, končno je vemo, kako in kaj. Izplaka, ki po večjih nalihvih onesnaži Krko od izliva Radešče do izliva osrednje dolenske reke v Savo, prihaja iz kočevskega premogovnika.

Kako preprečiti povečanje škode in kako Krko, eno izmed redkih še neoskrunjenih rek Slovenije, obvarovati v bodoče? Celotni turizem v dolini Krke je v nevarnosti! Nemalo sredstev smo porabili zanj v povojnem času, zato se pač moramo vprašati: naj mar dopustimo, da bo šlo vse po zlu? Problema reke, ki je v nevarnosti, prav gotovo ne bo mogla rešiti samo novomeška občina! To velja poudariti zategadelj, ker čas beži, narejenega je doslej zelo malo, škoda pa je vedno večja. O tako pomembnem vprašanju, kot je usoda reke, bi pač morali reči besedo ali dve tudi v okraju in v republiki. Prav zaradi niti smo nad tem, da nobena izmed republiških znanstvenih institucij niti ob prvem SOS v zvezi s Krko in niti posledaj ni pokazala posebnega zanimanja za to pereče vprašanje.

Ob ysem tem pa dobiva Krka

(tudi nato, ko se izplaka po deževju usede in voda zbistri) v svojem zelenilu sivkasti odblesek. Doslej poznavano škodo bi morda – tako lahko domnevamo – odpravili šele v dveh do treh letih, toda samo v primeru, če izplaka, ki še vedno priteka, takoj zajezimo.

Pri mesecevi smo potrebovali za ugotovitve, da so premogovi delci, ki jih prinaša Radešca, iz kočevskega premogovnika! Prav to pa je že pred dvema letoma (1932) ugotovila prof. Nada Cadež s pomočjo mikroskopsko-petrografske analize, ki jo je opravil dr. inž. M. Hamria. Tudi barvanje vode v Zeljskih jamah, opravljeno po vojni, je pokazalo, da voda iz njih priteka v Radešce. O svojih odkritjih je prof. Cadeževa poročala v Geografskem vestniku 1952. Ko govorimo o nečistosti, ki se je pojavila v Krki, gre za usodo reke in turizma na njej, zato z akcijo ne gre odlašati! Le s tesnim sodelovanjem okraja, republike in prizadelih občin (novomeške, kočevske, krške in brežiške) bomo lahko odvrnili pogibelj Krke.

Inž. Jože Teršar, šef Zivlkega laboratorija v Novem mestu, pa meni takole:

— Analize vzorcev so opravljene.

Ugotovili smo to, kar je prof. Čadeževa sporečila javnosti že pred dvema letoma. V podkrepitev doseda njih preiskav bomo ugotovili še razmerje kalcija in magnezija v vzorcih vode, odvzetih v Kočevju in v Radešci, količino sulfata v istih vzorcih ter biokemijsko porabo kisika v 5 dneh z vzorci iz Radešce in iz Krke. S tem zadnjim bomo ugotovili, kakšen vpliv ima nečistoča na količino kisika v vodi, kar je zelo važno za rastlinje, ribe ter ostalo življenje v Krki.

Domnevamo lahko, da Krko onesnažujejo trije izvori nečistoče: prvi je premogov prah, ki se je v podzemnem kraškem svetu nabira vseh 60 let, kar rudnik obstaja; drugi je premogov prah, ki so ga odlagali v okolici rudnika in ga izpirajo nalivi, in še tretji izvor: prah, ki prihaja z vodo iz rudniške separacije. Zanimivo bi bilo slišati kateri izmed teh treh virov je po mnenju geologov največji povzročitelj nečistoče v Krki. Sicer pa lahko rečemo, da so dejstva zdaj že na dlani. Strokovnjaki so, kot se mi zdi, svoje že povedali, zdaj je edinole denar tisto, kar je treba najti, da bomo zajezili izplako in škodo, ki je že dozdaj dovolj velika, v bodoče preprečili!

Vreme

OD 30. VII. DO 9. VIII.

Okrog 1. avgusta in med 5. ter 9. avgustom nestalno s pogostimi padavinami, v ostalem lepo vreme. Dr. V. M.

V skladu s politiko standarda

Utrjevanje in nadaljnja krepitve materialne podlage samoupravljanja, samostojnosti in odgovornosti neposrednega proizvajalca in upravitelja pri odločanju o vseh problemih je bistven pogoj nadaljnjega naraščanja produktivnosti in delovne produktivnosti in na tej podlagi še hitrejšega naraščanja osebne potrošnje in izboljšanja splošnega življenjskega standarda delovnih ljudi.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZK

V zvezi z važnimi gospodarskimi ukrepi, sprejetimi v zadnjem času, je podpredsednik ZIS Boris Kraigher

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

odgovoril na nekaj vprašanj uredništva »Komunist«. Med drugim je v odgovorih dejal, da so dosedanja gospodarska gibanja pozitivna, in to zaradi povečanja proizvodnje in delovne produktivnosti. V prvih petih mesecih so se povečali tudi osebni dohodki — za 14 odst., kar dokazuje, da se že začneja uresničevati na šestem plenumu CK ZKJ in kongresu sindikatov začrtana pot povečanja standarda. Tako gospodarska gibanja so še bolj zaostriale nekatere probleme in nesorazmerja od prej. Zaradi tega so bili potrebni nekateri ukrepi na področju cen, ki naj bi omogočili prilagajanje panog, ki so doslej zaostajale, razvoja gospodarskega sistema. Hitro in površno presojanje ukrepov lahko vodi k sklepu, da so ti ukrepi v nasprotju s politiko standarda, vendar je treba spremembe v cenah presojati s stališča njihovega vpliva na skupna gospodarska gibanja. Treba je vedeti, da bolj realno formiranje cen vodi k stabilizaciji gospodarstva. Nekateri panoge bodo prišle s tem v položaj, ki bo spodbudil ekonomičnost in rentabilnost njihove proizvodnje. Razen tega pomeni povišanje

osebni dohodkov spodbudo za proizvodnjo, predvsem z vidika racionalnejšega zaplavljanja delovne sile. Sprejeti ukrepi bodo posredno vplivali tudi na zmanjšanje uvoza kmetijskih pridelkov in s tem tudi k zmanjševanju deficita plačilne bilance.

Podpredsedniku Borisu Kraigheru so zastavili tudi vprašanje, ki ugotavlja, da je vsekakor mogoče pričakovati, da bodo ti ukrepi odjeknili v javnosti in da bodo deležni tudi kritike. Vprašanje, ki je sledilo tej ugotovitvi, se je glasilo: Kako naj bi se politično opredelili do teh ukrepov?

Boris Kraigher je soglasno s vprašanjem, ugotavljal, da ukrepi nikakor niso popolni in da so lahko deležni kritike z več strani. Toda kljub pomanjkljivosti je treba vedeti, da samo s kritiko ne bi veliko dosegli. Bolj koristno je resno se lotiti naloge — povečanja standarda. Uresničitev te naloge pa ni odvisna od kritike sprejetih ukrepov, temveč od zavestnega delovanja vseh in vsakogar v smeri povečanja standarda. Zato se ne bismeli slepiti, da je rešitev vsake težave le v zvišanju cen. Tako prepričevanje bi imelo za posledico verižno zvišanje cen, kar bi hudo oviralo skupne napore za povečanje standarda. Moderna proizvodnja ne rešuje — ugotavlja Boris Kraigher — svojih ekonomskih problemov z zvišanjem cen, marveč predvsem z boljšim izkoriščanjem notranjih rezerv. Subjektivne sile morajo delovati v tej smeri, da bo mogoče nadomestiti zvišanje cen električne energije in nekaterih vrst reprodukcijskega materiala brez zvišanja drugih cen. To je realna predpostavka. Notranjih rezerv je dovolj, samo poiskati jih je treba in izkoristiti za povečanje proizvodnje in delovne produktivnosti.

Pred kratkim sprejetih ukrepov ne smemo opazovati izolirano, ločeno od razvoja celotnega gospodarskega sistema. Sledili bodo še ukrepi, usmerjeni na povečanje sredstev v gospodarstvu, ob hkratnem zmanjševanju sredstev za investicije izven go-

Po velikih konferencah julija je zdaj nastopilo razdobje neposrednih političnih razgovorov. Šefi Commonwealtha so se vrnili iz Londona domov, predstavniki afriških držav so končali svoja posvetovanja v Kairu, republikanci so izvolili svojega kandidata za Belo hišo. Zanimanje sveta je zdaj osredotočeno na Evropo.

Britanski zunanji minister Richard Butler je v Moskvi — to je njegov zadnji obisk pred jesenskimi parlamentarnimi volitvami. Predsednik romunske vlade Ion Gheorghe Maurer je na uradnem obisku v Franciji — v torku ga je sprejel predsednik republike de Gaulle. Največ zanimanja pa vzbuja obisk Aleksandra Adžubeja, zeta Hruščova, v Zahodni Nemčiji.

Kajti Nemčija je eno izmed neresenih vprašanj druge svetovne vojne. Italija je leta 1947 podpisala mirovno pogodbo, nekaj let pozneje je to storila Japonska, Avstrija je leta 1955 podpisala državno (mirovno) pogodbo in postala nevtralna država. Nemško vprašanje pa je do danes ostalo nereseno. Ne le to, nobenega izgleda ni, da bi se v bližnji bodočnosti rešilo. Med Vzhodno in Zahodno Nemčijo ni praktično nobenih stikov — združitev je še daleč.

Je bilo razdobje, ko je bilo nemško vprašanje problem številka ena sovjetske zunanje politike. To je bilo za časa Stalina, v razdobju hladne vojne, berlinske blokade, okupacijskega režima.

Leta 1962 se je pojavila na azijski sceni kitajska senca. Kitajska je medtem omejila svoje odnose s Sovjetsko zvezo na minimum, uspelo ji je pritegniti na svojo stran komunistične partije Daljnega vzhoda. Prav te dni je postalo jasno, da se je japonska par-

tija orientirala definitivno na Kitajsko in da je Sovjetska zveza izgubila svoje karte na Japonskem. Na strani KP Kitajske so partije Severne Koreje, Severnega Vietnama, Indonezije, Burme, za Peking je tudi močno levo krilo ceylonske partije.

Res je, Kitajska je premaknila pozornost sovjetske diplomacije na azijsko področje, na veliki prostor med Indijo, Indonezijo in Kitajsko. Vendar zaradi tega nemško vprašanje ni iz-

Bo Hruščov obiskal Bonn?

gubilo prav nič na svojem pomenu za sovjetsko diplomacijo.

To dokazujejo med drugim note, ki jih pošilja sovjetsko zunanje ministrstvo Londonu in Washingtonu — to dokazuje tudi sedanjí obisk zeta Hruščova, glavnega urednika Izvestij Aleksandra Adžubeja v Zahodni Nemčiji. Ta obisk je sicer zasebnega pomena, vendar mu v svetu pripisujejo zelo velik pomen.

Leta 1955 je tedanji kancler Adenauer obiskal Moskvo in povabil Hruščova v Zahodno Nemčijo. To povabilo še vedno velja. Zahodna Nemčija je v dobrih odnosih z zahodnimi veleislami, vendar je kazno, da je rešitev nemškega vprašanja zelo močno odvisna od Sovjetske zveze.

Je sovjetska diplomacija pripravlje-

na pristati na združitev Nemčije? Je, toda pod pogoji, ki ne bi prizadeli sovjetskih interesov v Evropi. Moskva je leta 1955 pristala na neodvisnost Avstrije pod pogojem, če postane ta država nevtralna. Pristala bi na združitev Nemčije, če bi se ta odpovedala atomskemu orožju in če bi vodila popolnoma samostojno, od zahodnih velesil neodvisno politiko.

Toda bomska republika se že vključuje v atomski program Zahoda, Zahodna Nemčija je za to, da se Atlantski pakt oboroži z atomskim orožjem — Bonn vodi agresivno politiko. To je dejstvo.

S tem dejstvom računajo tudi v Moskvi. Glede Zahodne Nemčije si ne delajo nobenih iluzij, dobro vedo, kakšen je bonski načrt za združitev Nemčije: priključiti Vzhodno Nemčijo Zahodni Nemčiji in postaviti Moskvo pred izvršeno dejstvo.

Moskva je te dni poslala v Zahodno Nemčijo svojega izvidnika — Adžubeja. Uradno je prišel na prijateljski obisk, na povabilo treh zahodnonemških listov.

Vprašanje, ki zanima svetovno javnost, je — bo Hruščov obiskal Zahodno Nemčijo? Kaj bi lahko tak obisk prinesel?

Nič, če ne bi obe strani pokazali nekaj dobre volje. Misija Adžubeja je prav v tem, da ugotovi, koliko se je medtem spremenilo prvotno bonsko stališče. So v Bonnu pripravljene priznati obstoj Vzhodne Nemčije?

Kajti nemško vprašanje je v zadnji instanci odvisno od Nemcev. To je bilo vedno stališče sovjetske diplomacije. Veleisle lahko dajo tej rešitvi svoj blagoslov, sporazum sam pa je seveda stvar Nemcev samih.

spodarstva. To bo vplivalo na preusmeritev v investicijski potrošnji. Tako bodo nastali pogoji za skladnejše odnose v skupnem gospodarstvu, kar naj bo v korist politiki standarda.

Boris Kraigher je na koncu svojega intervjuja opozoril tudi na to, da povzroča kritičersko obravnavanje teh in takih ukrepov, bodisi da je premalo utemeljeno, bodisi da je pretirano, psihozo negotovosti v gospodarskih organizacijah in družbeno-političnih organih, kar seveda lahko prepreči dosledno izpolnitev postavljenega smotra. Zato je naloga vseh družbenih sil, zlasti komunistov, da se s polnim razumevanjem pomena teh razmotrov aktivno vključijo v njihovo uresničevanje ter razvijejo v tej sme-

ri močno in zavestno dejavnost.

Pot k stabilizaciji gospodarstva in k povečanju standarda nujno vodi prek takih ukrepov, kakršni so bili sprejeti pred nekaj dnevi. Čeprav zvišanje cen samo po sebi ni popularno, je bilo v tem primeru potrebno. Ne bi pa mu smela slediti verižna reakcija. Vsak delovni kolektiv naj se zaveda, da bi si z brezglavim zviševanjem cen svojih proizvodov spodrezaval vejo, na kateri sedi, ali bolje — na katero želj sesti. Slednji kolektiv si želi močnejše materialne podlage in več sredstev za osebne dohodke, seveda na temelju večje delovne produktivnosti. Brezglavo zviševanje cen ni pot, ki naj bi vodila k temu cilju. To je pot, ki vodi vstran, proč od tega

cilja. Zato iščimo raje druge, uspešnejše poti za premaganje trenutnih težav. To je naš komentar k nekaterim

mislim, ki smo jih povzeli iz razgovora Borisa Kraigherja z uredništvom »Komunist«. B. J.

Pripravimo se na zlet Ljudske tehnike!

Na seji zadnjega junija je občinski odbor Ljudske tehnike v Novem mestu ob pilni udeležbi predstavnikov raznih dejavnosti obravnaval vprašanje tehnične kulture na Dolenjskem. Zlasti vprašanje izumiteljstva, ki je v proizvodnih organizacijah močno zanemarjeno, je bila posvečena na seji velika pozornost. Menili so, da ni prav, ker o usodi izumov odločajo nekateri posamezniki, ki ne znajo ceniti takih pridobitev. Prihodnje leto bo v Novem

mestu zlet Ljudske tehnike. Da nas to ne bo našlo nepripravljene, je prav, da že zdaj mislimo na sredstva in program samih manifestacij. Fotoklub med drugim že zbira gradivo za razstavo posvečeno 600-letnici Novoga mesta, nekaj takega gradiva naj bi prinesel tudi spominski zbornik, o katerem se zadnje čase precej govori. Marljivo dela tudi radioklub, prav bi pa bilo, če bi razgibali vse zvrsti tehnične dejavnosti. O pripravah na zlet Ljudske tehnike bo govor tudi na naslednjem plenumu v jesenskih mesecih. mtr-

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Vis je v ponedeljek proslavil 20-letnico velikih dni v svoji burni zgodovini. Ta veliki jubilej otočani niso proslavljali sami: z njimi je bil — tako kot pred dvajsetimi leti — tudi predsednik Tito. Ko je prispel na otok, ga je na obali pričakalo več tisoč ljudi. Neposrednost in prisrčnost, s katero je ljudstvo sprejelo predsednika Tita, je dokaz velike ljubezni otočanov do človeka, ki je toliko storil za lepše življenje jugoslovanskih narodov. Tudi napredek, ki ga je doživel Vis ves čas po vojni, v malem ponazoruje, kako pridno smo spreminjali podobo svoje domovine.

Na prav tistem kraju, kjer je predsednik Tito pred dvajsetimi leti kot vrhovni komandant NOV in POJ pregledal I. dalmatinsko proletarsko brigado, preden je odšla v poslednje boje za osvoboditev Jugoslavije, je bil v ponedeljek slavnostni miting. Zborovanja so se razen več tisoč otočanov udeležili tudi predsednik Tito, podpredsednik Ranković, predsednik skupščine Edvard Kardelj in druge visoke osebnosti. Na slavnostnem mitingu je govoril sekretar CK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, ki je še posebej poudaril velik pomen dogodkov, kakor so se odigravali na otoku, kjer je bil po letu 1944 sedež pomembnejših institucij revolucije in nove Jugoslavije, za prihodnost jugoslovanskih narodov.

Po končanem zborovanju je predsednik Tito odkril spomenik, velik kamniti blok, v katerega so vklesane Titove besede, izrečene pred 20 leti na Visu: »Tujega nočemo, svojega ne damo!« Nekoliko kasneje so odprli spominsko šolo. Na dogodke pred 20 leti spominja tudi muzej, ki so ga tudi odprli v dneh slavlja. Jubileju so bile posvečene tudi še druge prireditve.

● V okviru priložnostne svečanosti je podpredsednik sovjetske vlade Dimšec izro-

čil Skopju tovarno za proizvodnjo montažnih stanovanj, ki je že pričela obratovati. Ob obletnici strašne katastrofe v Skopju, ki je pretresla ves svet, so obiskale glavno mesto Makedonije uradne delegacije iz jugoslovanskih republik in predstavniki raznih organi-

20-LETNICA VELIKIH DNI

zacij iz vse države. Obletnici dogodka, nesreče, kakršna naj se ne bi nikoli več ponovila, nikjer, v nobenem kraju kjerkoli na svetu, so bile posvečene prireditve, ki so simbolizirale solidarnost in človeško humanost, izraženo takoj po potresu in pozneje v obnovi porušenega mesta. Kdor se je udeležil teh slovesnosti po enem letu, potem, ko so mu bile še vedno pred očmi strašne, pošastne ruševine, se je začudil, ko je videl, kaj vse je bilo storjenega v enem letu. Pridne roke človeške solidarnosti so zgradile nova naselja, obnovile številne porušene hiše. Zdaj je že mnogo bolje. Rane vseeno še niso zaceljene. Skopje je nastajalo stoletja. Uničeno je bilo v nekaj sekundah. Da bi na ruševinah ponovno zrastlele novo, še lepše mesto, je eno leto prekratek čas.

● V rafineriji nafte v Bosanskem Brodu je prišlo te dni do silovitega požara, ki je terjal 6 smrtnih žrtev in več ranjenih. Na kraj nesreče so takoj prihiteli skupine reševalcev, ki so si nesebično prizadevale, da bi zajezile požar, odstranile vir nove nevarnosti in rešile ljudi, ki so se v času eksplozije mudili na svojih delovnih mestih.

● Jugoslovanska investicijska banka je sklenila, da bo takoj ustavila uporabo kredi-

tov, če bo ugotovila, da sredstev, s katerimi sodelujejo investitor in gospodarske banke, ne uporabljajo v sorazmerju z odobrenim kreditom. Tako bo postopala tudi tam, kjer niso zagotovljena sredstva za preseganje investicij. Namen tega ukrepa je preprečiti že običajno prebijanje investicij, kar seveda škodljivo vpliva na stabilizacijo gospodarstva.

● Predsedstvo republiške gospodarske zbornice je sporočilo delovnim organizacijam, naj obračunajo svojim zaposlenim nadomestilo za zvišanje življenjskih stroškov že od dneva podražitve, ne pa šele od 1. avgusta dalje. Zaradi posebne strukture osebne potrošnje v Sloveniji naj smatrajo znesek 1500 din, ki ga je predpisal ZIS, le za obvezno spodnjo mejo in ga zlasti pri nižjih osebnih dohodkih primerno zvišajo.

● Te dni je bila javnost seznanjena s predosnutkom resolucije za izdelavo družbenega plana SFRJ, ki naj bi bil osnova za javno razpravo o temeljnih vprašanjih ekonomske politike. Zvezna skupščina je ob tej priložnosti pozvala delovne organizacije in njihove organe upravljanja kakor tudi družbeno-politične skupnosti, naj imajo pri sestavljanju svojih programov in planov pred očmi postavke te resolucije, upoštevajoč zlasti realnost teh planov in programov ter potrebo, da morajo biti razvojna politika in posamezne oblike potrošnje v skladu s sredstvi, s katerimi razpolagajo. Uresničevanje ciljev, kakor so izraženi v resoluciji, je odvisno od vseh delovnih organizacij in družbeno-političnih organizacij, ne pa samo od zveznih organov. Zaradi tega je potrebno, da posvetimo sestavljanju planov na vseh ravneh vso pozornost, zavečajoč se pri tem dejstvu, da je od nas vseh odvisno uspešno izvajanje ekonomske politike v prihodnosti.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Jon Gheorghe Maurer v Parizu. V Franciji se mudi predsednik romunske vlade Ion Maurer. Med drugim ga je sprejel tudi francoski predsednik de Gaulle. Glavna tema razgovorov so bila gospodarska vprašanja.

● Malta bo neodvisna. Predsednik avtonomne malteške vlade Borg Olivier je sporočil, da bo postala Malta 21. septembra neodvisna država. Angličani bodo oddali svoje baze na otoku do leta 1974. Malta pa bo članica britanskega Commonwealtha.

● Britanska tovarna za Madžarsko. Velika Britanija bo dobavila za Madžarsko opremo za tovarno kemičnih gnojil v vrednosti 7 milijonov dolarjev. Nedavno so britanske firme sklenile posebno pogodbo tudi o izvozu kapitalne opreme za Češkoslovaško.

● Ameriška pomoč Južnemu Vietnamu. Južnovietnamska vlada je sporočila, da bodo Združene države okrepile svojo vojaško in civilno pomoč Južnemu Vietnamu. Ameriški predsednik Johnson je odredil, da so kot nova pomoč pošlje v Južni Vietnam še 6000 ameriških vojakov.

● Pakistan posreduje med Pekingom in Washingtonom. Posredovalna akcija Pakistana med Kitajsko in ameriško vlado ni imela takojšnje uspešne posledice, vendar je vzbujala zanimanje. Pakistan je vse večje zanimanje. Pakistan je posredoval v izmenjavi korespondence med obema državama, ta so ga nanašala na položaj v bivši Francoski Indokinji.

Razlike v vrtincu novih cen

(Nadaljevanje s 1. str.)

V Metliki niso upoštevali določila sveta za blagovni promet

V metliški trgovini prodajajo belo moko po 145 (106) din, enotno po 96 (83) din, odprto jedilno olje po 405 (354) din, olje v steklenicah po 423 (375) din, sladkor v kockah po 250 (200) din, sladkor kristal po 220 (170) din, beli kruh po 120 (100) din, enotni kruh po 85 (80) din, žemlje pa po 12 (10) din. Mleko in mlečni izdelki so naprodati po starih cenah. Svet za blagovni promet Obs Metlika je že 17. 7. določil naslednje cene: za belo moko 140 nje cene: za belo moko 140 din, za enotno 96 din, za sladkor v kockah 250 din, za sladkor kristal 220 din, za odprto jedilno olje 400 din in za olje v steklenicah 418. Trgovina teh cen, kot je videti, ni upoštevala!

V Črnomlju: maščobe bolj, ostalo manj

V črnomaljski trgovini je naprodaj bela moka po 125 (106) din, enotna moka po 105 (84) din, odprto jedilno olje po 395 (348) din, olje v steklenicah po 417 (374) din, sladkor v kockah po 242 (200) din, sladkor kristal po 212 (170) din, beli kruh po 120 (96), enotni kruh po 86 (80) din, žemlje po 12 (10) din, pecivo po 15 (12) din. Mleko in mlečni izdelki so naprodaj po starih cenah.

V Brežicah imajo najcenejši kruh

Belo moko lahko kupite po 139 (102) din, enotno po 118 (98) din, odprto jedilno olje po 400 (343) din, olje v steklenicah po 404 (370) din, sladkor v kockah po 249 (200) din, sladkor kristal po 219 (170) din.

din, beli kruh po 118 (98) din, enotni po 86 (78) din, žemlje po 11 (10) din, mleko in mlečne izdelke pa po starih cenah.

Kočevje niha nekje v sredini, prav tako tudi Ribnica

Belo moko dobite v kočevskih trgovinah po 140 din, enotno po 95 din, odprto jedilno olje po 377 din, olje v steklenicah po 400 din, sladkor v kockah po 230 din, sladkor kristal po 220 din, beli kruh po 120 (94) din, enotni kruh po 84 (76) din, žemlje po 12 (10) din, mleko in mlečni izdelki pa so po starih cenah. Prej navedene cene veljajo tudi za ribniške trgovine.

V Trebnjem je moka najdražja

V trebanjskih trgovinah prodajajo belo moko po 150 (110) din, enotno moko po 94 (83) din, odprto jedilno olje po 374 (336) din, olje v steklenicah po 400 (358) din,

sladkor v kockah po 246 (200) din, sladkor kristal pa po 220 din.

Takšen pregled cen lahko posredujemo našim bralcem. V naslovu smo napisali: »Razlike v vrtincu novih cen«. O tem, kakšen je odmev na priporočilo ZIS v naših trgovinah, si lahko ustvari miselne vsak sam, saj so številke dovolj zgovorne. Ne smemo pozabljati, da je imelo priporočilo ZIS predvsem namen, izboljšati stanje v kmetijstvu. Vprašljivo je torej, koliko od tega, kar je prispeval potrošnik zaradi novih cen nekaterih živilskih proizvodov, se bo odrazil nazaj v kmetijstvu! Res pa je tudi to, da kakšnih večjih spekulacij s cenami došle na našem področju ni bilo. Tržni in inšpekcijski organi vseh občin se že pripravljajo na posege; zato lahko upamo, da bodo v bližnji prihodnosti cene artiklov, o katerih poročamo, spet v takšnem ravnotežju kot so bile pred tem zvišanjem. Priznati je namreč treba, da so razlike zdaj veliko večje kot so bile prej.

Dolenjska podružnica Društva kadrovskih delavcev SRS

Dobro zastavljena kadrovska politika v delovnih organizacijah postaja v pogojih socialistične družbene ureditve vedno močnejši činitelj napredka in skrbi za delovnega človeka. Obdobje hitrega razvoja tehnike, modernizacije proizvodnje, dviga produktivnosti in delitve dohodka po delu, katerega pričča smo, zahteva tudi kvalitetnejše delo z ljudmi, ki so osnovni činitelj in nosilec vsega napredka.

Skrb za delovnega človeka je in bo osnovno geslo socialistične družbe. Zato ne smemo dopustiti, da bi bilo področje kadrovskih služb v delovnih organizacijah zanemarjeno.

Z namenom, da bi dvignili strokovnost kadrovskih služb, je bila v juniju ustanovljena podružnica Društva kadrovskih delavcev SRS za področje občin Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje s sedežem v Novem mestu. Podružnica bo za svoje članstvo pripravljala posvete, seminarje in predavanja, omogočala izmenjavo izkušenj s področja kadrovskih služb, nudila bo pa na željo delovnih organizacij tudi neposredno pomoč pri uvajanju in izboljšanju kadrovskih služb.

Podružnica bo povabila vse delovne organizacije, da vstopijo v društvo kot kolektivni člani. Vse kadrovske delavce, ki še niso člani podružnice, pa vabimo, da se včlanijo.

Podružnica Društva kadrovskih delavcev si je za gotovila pri Zavodu za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu prostore za svoja posvetovanja in seminarje, ki jih bo organizirala v sodelovanju z navedenim zavodom. Upravni odbor podružnice je že sestavil tezo za program dela. Program bomo objavili v Dolenjskem listu v začetku septembra.

Za upravni odbor:
MIROSLAV VUTE

NENAVADNA »PROMETNA« NESREČA: prejšnji petek se je v Stari cerkvi pri Kočevju dogodila nenavadna prometna nesreča, najbrž prva te vrste na naših cestah. Avtobus, ki je odpeljal iz Kočevja ob 10.15, je v Stari cerkvi ustavil in v tem trenutku se je sesula sprednja velika šipa. Kakih 10 metrov proč je starejši delavec razbijal kamenje za tlakovanje pred gostilno in ko je avtobus ustavil, je zaradi udarca s klavirnim odletel kos kamena — naravnost v šipo. Potniki, sofer in delavec so bili kajpak močno razburjeni zaradi nenadne nesreče. Pri nadaljnji vožnji zaradi večjega »zračanja« v avtobusu seveda ni bilo vroče.

Kje šolati vaje kovinske stroke?

Podjetja kovinske stroke iz Spodnjega Posavja so doslej pošiljala svoje vajece k teoretičnemu pouku v kovinsko šolo v Storah. Ta šola letos odklanja sprejem vajecev, ker je prezasedena. Njeni ustanovitelji Zvezna šola re, Cinkarna in pa Emajlirka iz Celja vztrajajo pri zahtevi, naj bi šola služila v celoti njihovim potrebam, ker imajo vsa tri omenjena podjetja soustanovitelj res tolikšne kadrovske potrebe, da lahko v celoti zasedejo zmogljivosti šole. Pri tem pa nastaja boleče vprašanje, kam naj pošljejo k teoretičnemu pouku svoje vajece Metalna iz Krmeja, Tovarna kovanega orožja iz Zreč in Kostroj iz Konjic. Če v lanskem letu je bil med podjetji, ki se za šolo v Storah zanimajo, sklenjen dogovor, da bi kot soustanovitelj prispevali sredstva za povečanje njenih zmogljivosti. Pogodbe so bile podpisane, načrti izdelani, zadeva pa je padla v vodo, ker občina Celje načrtom ni bila naklonjena in bila voljna prispevati svoj sorazmerno majhen delež za povečanje šole. Če bi bili v Krškem na razpolago interni prostori, bi lahko Metalna poslala svoje vajece v Krško industrijsko kovinarsko šolo, žal pa tam ni internata. Čas beži, kmalu bo pred durmi september in z njim začetek pouka. Do takrat pa bo vsekakor treba najti odgovor na vprašanje: kje šolati vajece kovinske stroke?

Ostri ukrepi za kršitve predpisov o investicijski izgradnji

Jugoslovanska investicijska banka je pooblastila svoje organe, naj takoj ustavijo nadaljnjo uporabo kreditov, ki jih je ta banka odobrila v vseh tistih primerih, kjer ugotovijo, da sredstva, s katerimi sodelujejo investitor in gospodarske banke, ne uporabljajo v sorazmerju z odobrenim kreditom. Tako bodo postopali tudi v primerih, ko niso zagotovljena sredstva za preseganje investicij.

Tako ostre ukrepe bodo uporabili tudi za ostale kršitve predpisov o investicijski izgradnji.

Najprej osebni standard — nato šele investicije!

Velika odgovornost delovnih organizacij ob najnovejših ukrepih v našem gospodarstvu — Zvišanja cen nikakor ne smemo posplošiti na vse predmete! — V brežški občini so pripravili ostre ukrepe zoper vse, ki bi nedovoljeno povišali cene

Ukrepov o spremembi cen nismo dočakali napovedano. Pričakovali smo jih in jih še pričakujemo. Po aprilski resoluciji zvezne skupščine o smernicah za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema in resoluciji o razvoju kmetijstva so ti ukrepi sledili kot sestavni del sprememb v delitvi narodnega dohodka. Spremenjena delitev predvideva večji delež gospodarskih organizacij in večje osebne dohodke. — Sedanje spremembe naj bi omogočile normalen razvoj kmetijstva, elektro gospodarstva, premogovništva in barvni metalurgiji. Te panoge so do sedaj gospodarile v izredno težkih pogojih. V tem letu bodo verjetno sledile tudi spremembe v komunalno-stanovanjski dejavnosti.

Administrativno določene cene v že prej omenjenih gospodarskih panogah so nujno povzročale izgube, ki so jih delno krili regres in subvencije. Takšno gospodarjenje pa se mora prej ali slej normalizirati in s tem zagotoviti dolgoročnojša politika cen. Povišanju cen morajo hkrati slediti tudi večji osebni dohodki in vse delovne skupnosti morajo delavcem zagotoviti, da se njihov standard ne bo zmanjšal. Stremeti morajo, da se bo njihova življenjska raven v novih pogojih postopoma zviševala in poiskati za to vse možnosti.

Cene osnovnim kmetijskim proizvodom se povprečno zvišujejo za 22 odstotkov, kar naj bi izenačilo to vejo gospodarstva z ostalimi panogami. Kmetijske organizacije bodo le z ekonomskimi cenami lahko ustvarjale sklade in zadostna sredstva za osebne dohodke. Ob oblikovanju normalnih tržnih cen premije in regres ne bodo več potrebni. Cene se bodo nadalje povečale tudi za električno energijo. Industrijski tok se bo podražil za 35 odstotkov, gospodinjstvi tok pa za 43 odstotkov. Torej bo veljala 1 KWh za gospodinjstva 13,7

dinarja. Ta ukrep naj bi spodbujal potrošnike električne energije k varčevanju, zmanjšal primanjkljaj v elektro-gospodarstvu in vsaj delno omogočil zbiranje sredstev za gradnjo novih elektroenergetskih objektov. Nove zmogljivosti so našemu gospodarstvu nujno potrebne, saj električno energijo že sedaj uvažamo.

V zelo težkih pogojih so bili zaradi nizkih, administrativno določenih cen tudi premogovniki. Po večini so vsi zastareli in jih bo nujno treba modernizirati. V rudarstvu je zadnje čase opaziti veliko pomanjkanje delovne sile, kar spriči nizkega osebnega standarda rudarjev niti ne preseneča. Namen sedanjih ukrepov je zvišanje osebnih dohodkov rudarjem ter modernizacija rudnikov iz lastnih sredstev.

V barvni metalurgiji so uveljavljene višje cene za cink, baker in svinec. Tudi tu govorijo za povečanje cen enaki razlogi, kot smo jih omenili pri premogovnikih.

V zvezi z naštetimi ukrepi je bil v petek, 24. julija v Brežicah sklican posvet s predstavniki gospodarskih organizacij, na katerem so sklenili, da so vodstva delovnih organizacij in organi upravljanja odgovorni, da preprečijo sleherni zviševanje cen izven naštetih panog. Takšni samovoljni ukrepi bodo najstrože kaznovani, ker bi sicer lahko povzročili splošno zviševanje cen. Gospodarske organizacije naj bi predvsem skrbale za zboljšanje standarda zaposlenih, četudi bi to šlo na račun zmanjšanja investicijskih naložb. Občinska skupščina bo angažirala vse inšpekcijske organe, sodnika za prekrške in javno tožilstvo, da bodo najstrože nadzorovali in preganjali vsako neupravičeno zviševanje cen.

Dolžnost delovnih organizacij je, da ponovno proučijo možnosti za povečanje osebnih dohodkov. Ob izplačilu osebnih dohodkov 1. avgusta morajo vsakemu zaposlenemu obvezno povsod izplačati tudi akontacijo 1500 dinarjev na račun povečanja življenjskih stroškov. Občinska skupščina bo pripravi študijo o gibanju življenjskih stroškov, ki bo delovnim organizacijam osnova za spremembe pravic in o osebnih dohodkih. Gospodarske organizacije morajo te spremembe napraviti do 1. avgusta. Delovne organizacije, ki ne bodo mogle vzdržati uveljavljenih sprememb, morajo to utemeljiti in zaprositi za kredite. Tiste delovne organizacije, ki pa imajo investicijska posojila, naj vložijo prošnje za podaljšanje odplačilnih rokov. Sem sodijo predvsem kmetijske organizacije.

Življenjski stroški v Sloveniji se bodo po teh ukrepih verjetno povečali za 2000 do 2300 dinarjev. Vsaka občina jih bo ugotavljala za svoje območje in priporočila delovnim organizacijam, da se za toliko zvišajo osebni dohodki delavcev. Osebni dohodki naj bi se ne zviševali enakó za vse zaposlene, ampak posebej za tiste z minimalnim prejemki, posebej za delavce s podpovprečnimi in povprečnimi osebnimi dohodki in posebej za tiste z nadpovprečnimi dohodki. S predpisi bodo urejeni tudi otroški dodatki, pokojnine in invalidski dodatki. Delovne organizacije naj bi krile to povečanje stroškov na račun nekaterih olajšav, uveljavljenih v zadnjih mesecih. Sem sodi predvsem ukinitve prispevka od izrednega dohodka, oprostitve prispevka iz dohodka, znižanje prometalnega davka, sprememba amortizacije in še nekaj drugih ukrepov.

Drva so podražili!

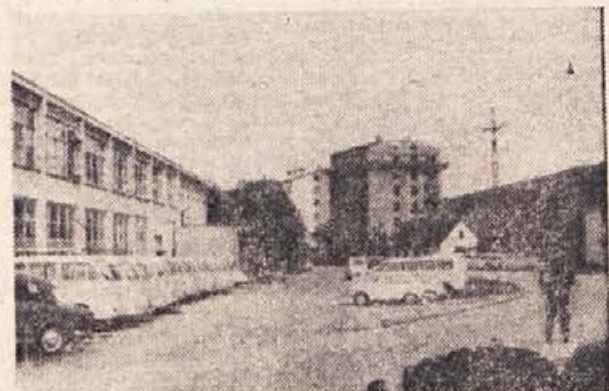
Povišanje cen nekaterih kmetijskih proizvodov je bilo, kot smo lahko razbrali iz časopisov in radia, opravičljivo. Ne moremo pa tega trditi za dviganje cen nekaterim stvarim, ki nimajo nič skupnega z moko, oljem in sladkorjem! Drva, na primer, potrebuje vsako gospodinjstvo. Tega se zavedajo tudi na KGP Kočevje. Nekaj dni po povišanju cen moki, olju in sladkorju smo zvedeli za neveselo vest: KGP Kočevje je povišalo cene drvam! Spet novo breme za potrošnika.

Potrošniki so doslej plačevali drva po 4.000 din za prm. po novem pa 4.500 din za prm. Za nekaj odstotkov se je povečal tudi prevoz drva.

To podražitev so potrošniki še posebno neugodno sprejeli. Ob podražitvi elektrike in premoga in sedaj še drva nima potrošnik nikake možnosti, da bi kje »profitiral«, razen če bo prav krepko varčeval z gorivom...

Menimo, da res ne bi bilo treba tako pohiteti z neupravičenim povišanjem cen! Podražitev drva, ki je prizadejala širok krog potrošnikov, ni bila najboljše, pa naj jo opravičujejo s takimi ali z drugačnimi razlogi. Ali ne bo to vabljivo tudi za druge, ki imajo »kurantno« robo, da pristavijo lonček in podražijo proizvode, drugi spet usluge itd.?

POTROŠNIK

NOVOMEŠKA RAZGLEDNICA: tretji stolpič ob Zagrebški cesti, pred poslopjem tovarne IMV pa kakor navadno: »skladišče« na cesti — vrsta vozil IMV-1000

St. 30 (748)

»V jami je premalo rudarjev!«

»NAŠI OSEBNI DOHODKI SO V SKLADU S STORILNOSTJO!« Tako pravijo kanižarski rudarji in vprašujejo: »Kje je uskladičev porasta osebnih dohodkov s storilnostjo v ostalih panogah?« — Če ne bi primanjkovalo rudarjev, bi lahko nakopali veliko več premoga

— Cen našega premoga po novi odločbi še nismo povišali, ker smo jih 1. julija letos v okviru dotedanjih zakonitih predpisov že povečali za okroglo 14 odst. Kljub temu smo zdaj v precejšnji zagači. V juliju so se podražili nekateri artikli, ki niso zajeti v zadnji uredbi zveznega izvršnega sveta o povečanju cen, kot na primer: jamski les, kot na primer: razstreliva. Povečanje cen in povišanje cen elektrike homo komajda krili s povišanjem cen premoga, ki smo ga uvedli s 1. julijem letos, kot sem že omenil. Nastaja vprašanje, odkod vzeti sredstva za predpisano povečanje osebnih dohodkov, ker nimamo prav nobenih rezerv.

Najbrž je rudarstvo edina panoga, ki vse od leta 1956 dalje povečuje osebne dohodke zgolj sorazmerno s porastom storilnosti. Leta 1956 smo v našem premogovniku dosegali 0,6 tone rudniškega učinka na moža, povprečni osebni dohodki pa so bili ta-

krat 18.000 dinarjev na mesec. Zdaj, v letu 1964, je rudniški učinek na moža 1,2 tona, povprečni osebni dohodki v našem rudniku pa so 36.000 dinarjev. Storilnost se je torej od leta 1956 pa do danes povečala za 100 odst., osebni dohodki pa za prav toliko. V ostalih panogah žal ni tako. Vprašujemo se: kako so tam uskladeni osebni dohodki z rezultati dela? Prepričani smo, da v zadnjih letih ne bi moglo priti do tolikšnega porasta cen, če bi tudi v drugih panogah iskali opravičilo za povečanje osebnih dohodkov v večji proizvodnji!

V tem mesecu dosegamo v jami in na odkopih rekordne uspehe, saj nakopljemo vsak dan po 200 do 230 ton premoga, ki sproti odhaja na železniško postajo in nato dalje. Takšnega uspeha, kot bi ga želeli doseči in bi ga lahko dosegli, pa ni, ker je v jami premalo rudarjev. Proizvodnja zato ni takšna, kot bi morala biti in še vedno smo

močno pod planom. Če bi imeli vsaj 30 rudarjev več, kot jih imamo, pa bi šlo iz jame vsak dan 300 ton premoga!

Tako je povedal direktor rudnika v Kanižarici, inž. Gido Rozman. Ob tem, kar je povedal, se velja zamisliti! Povečevali smo osebne dohodke, ne da bi za to več naredili. Tolažili smo se, češ: »Saj drugače ne gre!« Rudarji pa so se zadeve lotili drugače in čeprav jim je bilo težko, so vzdržali! Kljub temu ne mečejo krivde za težave, v kakršnih so, zdaj na republiko, zvezo in druge organe, vsi ostali pa v tem včasih kar tekmujejo....

V Marindolu je zasvetila elektrika

21. julija je ob lepi slovesnosti v Marindolu, 25. julija pa v Zastavi in v Pavličičih zasvetila elektrika. V občini Črnomelj sta s tem ostali neelektrificirani edinole še naselja Bistrica in Male Doličice, pa tudi tu bodo električne žarnice zasvetile še letos. Vsa črnomaljska občina bo nato elektrificirana, kar lahko štejemo za precejšen uspeh, saj je v predvojni Jugoslaviji imel elektriko edinole Črnomelj z nekaterimi okoliškimi vasi. Ker bo elektrifikacija letos zaključena, se bo treba takoj lotiti pojačanja nizkonapetostnega omrežja, da bi podeželje dobilo industrijski tok. Le-tega bodo kmetovalci potrebovali za razne kmetijske stroje in priključke.

Pogled na novi stolp vpadnika v premogovniku Kanižarica

Umrl je Karel Jerman

Nedavno je umrl v 51. letu starosti Karel Jerman, inšpektor za delo pri občinski skupščini v Črnomlju. Jerman je bil sin napredne družine. Ko se je vrnil kot ujetnik bivše jugoslovanske vojske, se je ves predal delu za obnovo domovine. 1948 je bil predsednik KLO Loka, dve leti kasneje pa je postal poverjenik za delo pri bivšem OLO Črnomelj. Kasneje je bil inšpektor za delo. Razen tega je uspešno opravljal tajniško funkcijo pri OSS in ObSS v Črnomlju, bil član OSS Novo mesto, član sveta komu-

nalnega zavoda za socialno zavarovanje itd. Nobena naloga zanj ni bila pretežka. Med vojno so bili pri partizanih vsi njegovi najbližji sorodniki. Dva brata je izgubil v bojih leta 1941 in 1942, pa tudi njegova sestra je bila od leta 1942 v partizanskih operativnih enotah. Očeta je izgubil v internaciji na Rabu. Karel Jerman je bil kljub temu veder in nasmejan in priljubljen pri ljudeh. Tak bo ostal v spominu vsem, ki so ga poznali in ga spemili na njegovo zadnjo pot.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod Posavja in Dolenjske!

POSVET KLUBA BELOKRANJSKIH ŠTUDENTOV

V soboto, 1. avgusta, bo v Črnomlju posvet Kluba belokranjskih študentov. Posvet sklicujeta občinska odbora Socialistične zveze iz Črnomlja in Metlike. Pomeniti se bodo o gospodarskem razvoju Bele krajine, o študentski politiki in o delovnem programu kluba. V programu bodo skušali najbolj konkretizirati povezavo študentov z delovnimi skupnostmi, ki jih štipendirajo. To bodo skušali doseči tudi tako, da se bodo študenti že v času študija udeleževali sej samoupravnih organov v delovnih skupnostih, sodelovali v posvetih o pomembnejših odločitvah in odhajali na prakso v delovne skupnosti, ki jih štipendirajo. Iz podatkov o študentski politiki v občini Črnomelj je razbrati, da so štipendije še vedno sorazmerno nizke. Na srednjih šolah se sučejo v zneskih od 11 do 15.000, na visokih in višjih šolah pa od 8 do 17.000 din. V vodstvu SZDL menijo, naj bi delovne skupnosti dodeljevale štipendije za študij na srednjih šolah v zneskih od 15 do 18.000 din, za študij na visokih in višjih šolah pa od 15 do 21.000 din.

Na viniškem sejmu malo živine

Tako malo živine, kot na zadnjem sejmu, ni bilo na Vinici že dolgo. V zadnjih letih je bilo skoraj vsakej po 1000 glav živine na prodaj, tokrat pa je bilo le kakšnih 150 glav. Kupcev je bilo kot vedno veliko; kamioni, s katerimi so prišli odkupovalci klavnice, so tokrat odhajali z Vinice prazni. Živina, kolikor je bilo, je bila na ponudo po 400 do 500 din za kilogram žive teže. J. S.

Zanimiva razstava v Belokranjskem muzeju

V Belokranjskem muzeju je bila za praznik vstaje odprta dokumentarna razstava o vdoru Nemcev, ustašev in vlasovcev v Metliko 16. julija 1944.

Razstavljene so mnoge fotografije o prazniku slovenskih in hrvaških brigad, ki so 9. julija 1944 v Metliki sredi navdušenega prebivalstva defilirale pred najvišjimi predstavniki vojaškega in političnega življenja. Ze naslednji dan pa je pričel sovražnih z močnimi silami napadati osvobojeno ozemlje vzhodne Bele krajine, hoteli opleniti vasi, izropati požeto žito, predvsem pa ustraševati narodno zavedno prebivalstvo.

Napadala je I. kozarska divizija pod vodstvom nemškega generala von Panwitzja, ki so sestavljali donski kozaki, Nemci in ustaši. Roparski vdor pa se je ponesrečil, ker so takoj nastopile partizanske enote XV. in XVIII. divizije, Belokranjskega odreda, topniške brigade VII. korpusa in nekatere hrvaške enote, ki

so 16. julija dokončno prisilile sovražnika, da se je umaknil na izhodiščne položaje.

Skoraj teden dni je sovražna divizija ropala, požigala in morila po okoliških vaseh, dokler niso posamezni oddelki 16. julija vdrli v Metliko in v nekaj urah požgali 31 stanovanjskih hiš in 99 gospodarskih poslopij.

Stevilne fotografije na razstavi prikazujejo to razdejanje okupatorja v Metliki, hkrati pa so vsa zverstva in zločini dokumentirani z izjavami prizadetih, kar je razvidno iz takratnih zapisnikov Komisije pri predsedstvu SNOS za ugotovitev zločinov.

METLIŠKI TEDNIK

okupatorjev in njegovih pomagačev. Ta komisija je ugotovila, da je bilo tiste dni ustreljenih 13 civilistov, da so podžigane tolpe požigale v železnikih, Vidošičih, na Kr-

mačini, v Draščih, na Boldražu in Surčakih, v Curilih, Radovičih, Rosalnicah in Metliki. Vsega je bilo požganih 270 objektov, škode pa je bilo za desetine milijonov predvojnih dinarjev.

Pričujoča razstava v Belokranjskem muzeju bo odprta

Gradaški pečarji ne zmorejo vsega dela

Deset delavcev Gradaške pečarije skupaj s tremi vajenci komaj zmagujejo naročila. Le-ta se kopičijo dan za dnem, kupci pa prosijo: »Poslijte slepice za pečila!« Nič čudnega, gradbena sezona je na višku in prav zdaj je čas, ko surovo dograjene stavbe prevzemajo obrtniki, ki bodo postorili zadnja dela. Gradaški pečarji hitijo, po vse dneve delajo, pa komaj zmagujejo.

Skromno delavnico, na desno od ceste jo boste uzrli, če se bližate Gradcu z metliške strani, so si postavili sami. Sami so naredili opeko zanj. Nimajo še sanitarij in kopalnice. Peč, v kateri pečejo svoje izdelke, je že stara, zato

bo treba zgraditi novo. Prav nič ne upajo na sredstva, ki bi jih dobili od drugod. Dobro vedo, da jih bodo morali ustvariti sami.

Plan za 1964 je napet, kar 80 milijonov dinarjev vrednosti bo treba ustvariti! Tudi strojna oprema v pečariji je stara in dotrajala. Kljub temu ne izgubljajo poguma. Kar šlo bi, čeprav ni lahko, ko bi bilo le kvalificiranih delavcev dovolj. Toda pečarska obrt izumira, potrebe po pečarskih izdelkih pa so iz dneva v dan večje. Tako so pripovedovali pred nedavnim gradaški pečarji, medtem ko so hiteli gnesti glino in oblikovati slepice.

S. J.

Uspela razstava RK v Črnomlju

Občinski odbor RK v Črnomlju je v počastitev 20. obletnice ustanovitve RKS priredil v stavbi družbenih organizacij razstavo dejavnosti RK. V zelo lepo urejenem prostoru je razvrščenih 18 panojev s fotografijami, ki prikazujejo razne akcije RK, poleg pa so napisali, ki obiskovalcu postrežejo s točnimi podatki o tem, koliko je članov RK, koliko pomoči je posredoval RK prebivalstvu itd. Razen panojev s fotografijami zavzemajo precejšen prostor razstavljeni predmeti, ki prikazujejo pomembno dejavnost RK: zdravstveno prosvetljanje in prvo pomoč. Obiskovalci lahko vidijo razna pomagala, ki jih organizacija uporablja na tečajih; tam je bolniška postelja, torbica za prvo pomoč z vsem potrebnim priborom in še marsikaj podobnega. Za nameček še nekaj podatkov: organizacija RK v občini Črnomelj se pridno ukvarja s krvodajalstvom. V zadnjih 5 letih je

2615 krvodajalcev prispevalo 747 litrov krvi. Od leta 1947 dalje posreduje RK mednarodno pomoč šolskim mlečnim kuhinjam.

V tem času so takšne kuhinje v občini Črnomelj prejele veliko

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

hrane in ostalih potrebščin. Do leta 1960 je bilo dobavljenih 75.000 kilogramov hrane, v zadnjih dveh letih pa 36.500 kilogramov v vrednosti 5.800.000 din. Lepo urejeno razstavo, ki si jo je vredno ogledati, pridno obiskujejo mladi ljudje in odrasli.

Komunisti o skrajšanem delavniku in osebnih dohodkih

Jutri se bo v Črnomlju sestel aktiv komunistov iz vrst tehnične inteligence in vodilnih uslužbencev v gospodarstvu. Komunisti bodo razčlenili dosedanje priprave za skrajšanje delavnika in povečanje osebnih dohodkov. Pogovor bo kar se da konkreten. Komunisti iz posameznih delovnih skupnosti bodo povedali, kako daleč so s pripravami na skrajšani delavnik, kako so pri njih izkoriščene zmožnosti, kako je z notranjimi rezervami, kakšna je organizacija dela, za koliko se je povečala storilnost dela in podobno. Posvet je pomemben zlasti še v teh dneh, ko so nekatera stališča ZIS v zvezi s pripravljalnimi se izpremembami v gospodarskem sistemu že znana in ko bodo morale delovne skupnosti zaradi nedavnega povišanja nekaterih cen zagotoviti povečanje osebnih dohodkov zaposlenih. Po približnih izračunih bodo v črnomaljski komuni potrebovali do konca letošnjega leta za povišanje osebnih dohodkov v zvezi z nedavnimi podražitvami okoli 53 milijonov din.

■ Kmetijska zadruga Balah pri Rovinju se je po nekajletnem odmoru ponovno odločila za sajenje tobaka. Letos bodo zasadili s to rastlino 5 ha zemlje.

■ Hladilnica in klavnica v Sarajevu bo začela te dni graditi pilotniše za svinje, farmo brojlerjev in obrat za proizvodnjo živinske krme.

Skupna skrb za klubsko dejavnost v Metliki

Na nedavnem posvetovanju o klubski dejavnosti v Metliki so ugotovili, da je bila ta dejavnost do zdaj neorganizirana. Predvsem so se v njem zbirali ob televizorju, imeli sestanke in predavanja, največ pa je vanj zahajala mladina. Vprašanje je, kako dobiti človeka, ki bi organiziral dejavnost v klubu. Mimogrede povedano: samo pri občinski skupščini je nad 50 komunistov in podkomisij! Metlika nima predavateljev, zunanj pa preveč stanejo. Kulturno prosvetno društvo ima prazno blagajno in mora razne stroš-

ke kriti s pomočjo prispevkov podjetij. Mladina dela zase in ne išče stikov z ostalimi organizacijami. Da bi klubska dejavnost bolje stekla, bi morali že v začetku leta osnovati klubski odbor, v katerem naj bi bile zastopane vse družbene organizacije. Odbor naj bi sestavil delovni program in skrbel za njegovo izvajanje. Za poživitev te dejavnosti pa bi morala biti zainteresirana tudi metliška podjetja skupaj z vsemi družbenimi organizacijami. - ni.

Na levi je delavnica, desno pa peč delovnega kolektiva PEČARIJA Gradac. V kolektivu pravijo, da iz malega raste veliko...

OD BOLOGNE DO SORENTA

4

Začetni kapital zadrzne klavnice je znašal 155 milijonov lir. V objekte in opremo so investirali 1,7 milijarde lit. V vodilnih organih klavnice so predstavniki posameznih zadrug in kmetov. Tako v organih kakor tudi med delavci imajo prevladujoč vpliv komunisti.

Topel sprejem v R'mu

Ko smo zapuščali pokrajino Emilio, ki smo jo prej komaj poznali, smo se poslavljali od gostiteljev kot prijatelji. Cisto spodaj, se pravi pri ljudeh, smo spoznali, kako klije socializem iz tal — skozi najrazličnejše oblike demokracije. Vse, kar smo videli, zadruge, kooperative, občinske skupščine v rokah levih sil in podobno, to je le nekaj primerov, v katerih se manifestira medsebojna povezanost boja za demokracijo in socializem. To je tako imenovana italijanska pot v socializem, ki je poraja v tisočletih oblikah. V njih ne sodelujejo samo komunisti, temveč še druge napredne sile. Vsi skupaj tvorijo blok naprednih sil, ki se bori za nov tip oblasti, za več demokracije, proti monopolom in njihovemu nebrzdanemu lovu za profiti, za večjo načrtnost v razvoju dežele itd. Levim silam sledijo ogromne množice, zlasti na severu Italije, najbolj seveda v »rdeči« Emilii, ki čutijo potrebo po radikalnih reformah, po obnovi italijanske družbe na demokratičnih temeljih.

V Firencah smo se mudili samo eno dopoldne, da smo si lahko ogledali vsaj najvažnejše kulturno-zgodovinske znamenitosti. Vsega, kar ponuja zgodovinska mesta in kar si je zares vredno ogledati, seveda nismo mogli videti, ker bi bilo tudi nekaj dni premalo za to. Obedovali smo v delavski menzi, kjer smo se razgovarjali s predstavniki partije. Ugotovili smo, da je tudi v tej provinci vpliv komunistov in socialistov zelo močan. Izmed 50 županov, kolikor jih je na območju florentinske province, jih je 45 iz vrst komunistov in socialistov. Med člani partije je, kakor so nam povedali, 20 odstotkov spolovinarjev in individualnih kmetov.

V Rimu so nas sprejeli nadvse ljubezljivo. Namestili so nas v prostorihi politične šole CK KPI, in sicer zunaj Rima — v mestecu Albano. Služitelji te šole, po večini mladi ljudje iz vseh krajev Italije, so se takoj spoprijateljili z nami, čeprav so pričakovali, da bodo prišli iz Jugoslavije njihovi vrstniki. Razkazovali so nam prekrasne prostore šole in bujno rasečen park. Peljali so nas v bogato knjižnico, v učilnice, vse so nam hoteli pokazati. V splošnem pomenu so kar deževala vprašanja o tem in onem. Pokazalo se je, da že precej vedo o stvarnosti v Jugoslaviji.

Nepozaben je bil obisk v občini Genzano pod vznožjem Monte Cava, kjer smo prišli v neposredni stik s preprostimi ljudmi. Se prej smo obiskali majhno mesto Frascati, kjer je skoraj na vsaki hiši opozorilo, da prodajajo vino. Tod je vina v izobilju, tako da ga ni lahko prodati, čeprav je v bližini Rim. Pripravljeno so nam, da so sodi še zmeraj polni dobre pijače. Ponekod ponujajo vino celo po 130 lir. Bilo bi zares smešno, da bi pri taki ceni pili vodo namesto vina. Zato je najbrž ni italijanske družine, kjer ne bi bila pri kosilu ali večerji zraven tudi steklenica vina.

Na Monte Cavo vodi zasebna cesta, zato je bilo treba plačati pristojbino. Takih cest je v Italiji precej. Sploh je pobiranje cestnine zelo razširjen pojav. Na priključku, preden zapelje avto na cesto, so posebne kontrolne postaje, kjer je treba plačati pristojbino, pač v odvisnosti od dolžine relacije. Zasebniki želijo imeti od ceste še posebne koristi. Cesta, po kateri smo se peljali na Monte Cavo, vodi naravnost do restavracije in razgledišča, od koder je mogoče videti večni Rim, rimske poljane, jezeri Albano in Nemi ter v daljavi tudi Tirensko morje. Na vrhu so radarske naprave in vseh vrst antene, ki dajejo sicer lepemu, okrog 1000 metrov visokemu hribu malce izumetničen videz.

Ko smo prispeli v mesto Genzano, so nas povabili najprej na sedež ene izmed treh sekcij komunistične partije. Presenečeni smo bili, ko smo videli v dvorani predvsem starejše ljudi. To je bilo čisto v nasprotju z našim dotodanjim vtisom, da je v KPI precej mlajših, vitalnih kadrov. Za pokrajino Emilio to drži, za druge pokrajine pa ne. Med komunisti na območju genzanske občine je 60 odstotkov takih, ki so stari nad 40 let. Pač pa nas je presenetil delež žensk — 35 odstotkov. Za mladino pravijo, da odhaja v mesto, kjer so boljše pogoji zaslužka. Je pa tudi res, da se organizacija premalo prilagaja novim pogojem življenja mladine. O tem je bil govor celo na X. kongresu Komunistične partije Italije.

Okrog 50 odstotkov zemlje je v rokah individualnih kmetov, ki v glavnem glasujejo za kandidatke komunistične partije. Treba je vedeti, da so bili to prej koloni, torej ljudje brez svoje zemlje. Delali so na zemlji veleposestnikov. Do zemlje so prišli tako, da so jo kosček za kosček jemali iz rok bogatinov. Uspehi so zato, ker so bili organizirani. Zdaj je veleposedniške zemlje samo še okrog 40 odstotkov. Kmetijski delavci, se pravi dinarji, ki delajo na tej zemlji, se hojujejo, da bi tudi to zemljo zajela agrarna reforma. Vseposredno razširjeno geslo je: Zemljo ti stemu, ki jo obdeluje! Pravijo pa, da je treba uresničevanje te naloge povezovati z modernizacijo kmetijstva. Treba je narediti korak naprej, ne nazaj. Zato se ogreva za zadržno povezovanje kmetov — predvsem za predelavo pridelkov in prodajo vina.

Brigadir Jani Pajk je rešil iz Lahinje staro mamo in njeno vnučko

8. julija popoldne je završalo po Gradcu: »Klemenčičeva Bara bi se z malo Mojco skoraj utopila! Pravijo, da jih je potegnil iz vode neki brigadir!« 67-letna Bara Klemenčič iz Gradca 36 pa se je z vnučko Mojco, ki je komaj prejšnjega dne izpolnila 3 leta, takrat že sušila v domači hiši in si oddihovala od prestanega strahu. Razburjenih govoric in veselja je bilo tega dne v Gradcu na pretek, zlasti pa je bilo veliko veselja, saj sta bili rešeni dve življenji. Zgodbo o tem pa naj vam pove njen glavni junak, brigadir JANI PAJK, ki je letos končal drugi letnik ljubljanskega učiteljskega doma. Doma je iz Trbovelj (Kreštorova 13-a) in niti 17 let še ni star! Skupaj z ostalimi ljubljanskimi in belokranjskimi srednješolci pomaga graditi cesto od Metlike proti Črnomlju.

Janija pozna vsa brigada, zato ga ni bilo težko najti. Kjerkoli ob skupini brigadirjev obtera sem se prejšnji teden ustavil in povprašal zanj, so mi takoj povedali: »O, se naprej morate, Janija ni pri nas — tam neke naprej ga boste našli!« Ko sem že skoraj obupal, pa sem je našel na skupino, bila je menda zadnja v smeri proti Metliki — iz katere se je izmotal predme Jani, ki je bil takoj narej za razgovor. Takole je opisal nevsledni dogodek:

— 8. julija letos ob pol štirih popoldne sem se šel umivati v Lahinjo pri gradu, kjer imamo v Gradcu tabor. Kot sem izvedel pozneje, je prav takrat na nekakšem odru na vodi, ki je ostal od opuščenega malina, Bara Klemenčič z vnučko Mojco Maharič prala perilo. Vnučka je čepela poleg babice in se igrala.

Jaz sem se medtem umival. Iznenada sem zaslišal prestrašene klice na pomoč. Takoj sem stekel za glasom. Ko sem prišel od dolina, sem opazil v strugi staro, ki je daveč se vplila na pomoč in skušala obdržati majhnega otroka nad vodo. Brez pomislanja sem skočil v vodo in čez nekaj trenutkov že privedel na breg malo Mojco. Med tem je prišla brigadirka Jožica Uršič, ki

paj s staro mamo Baro Klemenčič, saj se je tudi ona brez pomislanja pogrnala za vnučko v valove. Prav je, da mislijo Pajkovega Janija, kot je slišati, za njegov pogum in za junško dejanje v Metliki na graditli.

Miloš Jakopce

Sam se je operiral in — izdihnil

V vasi Dokanj pri Tuzli se je zgodilo nekaj, o čemer govorijo daleč naokrog: človek, ki še nikoli ni bil pri zdravniku in tudi ni videl operacijske sobe, se je sam operiral.

Kmet Petar Grabovičič se je rodil pred 68 leti; bil je pismen in je bral dnevno časopise. Živel je sam. Prej je kdaj pa kdaj tožil zaradi bolečin v trebuhu, zadnje čase pa ne več. Ko se je odločil za kirurški poseg, je dobro zaklenil hišna vrata in legel v posteljo. »Instrumente za operacijo je bil že pripravil.

K sreči sem dober plavalec. Lani sem naredil plavalni tečaj in tečaj za reševanje utopljenec kar moram obvladati vsi učiteljski. Pajkovemu Janiju se je mudilo v Gradcu, do koder je imel še pol ure hoda. Ostali brigadirji so medtem že odšli. S kratkim »Zdravo!« sva se poslovila. Skromen je ta fant in hkrati je junak, saj je rešil dve življenji. Čestitam mu lahko v imenu vse javnosti in ga pohvalimo sku-

Takole je bilo zadnje tedne v Kržanovi lončariji v Zalahkah; prof. Miroslav Kugler in lončar Jože Kržan sta z mnogo potrpljenjem izdelala vrsto lončarskih izdelkov, ki se precej razlikujejo od povprečnih lončarskih izdelkov, ki so vajeni z raznih tedenskih ali občasnih sejmov

— 1000 din, Valerija Luzar, Skočjan 24 — 1000 din, Angelca Staniša, pljučni oddelek bolnišnice v N. mestu — 1000 din, Ciril Kužnik, Smartinca 64 b, Ljubljana — 1000 din, Mimica Einspieler, Celovška 34, Ljubljana — 1000 din, uslužbenec občinske skupščine v Črnomlju (zbirka) — 7.200 din, R. R. iz Skočjana — 2000 din, Marija Kozlevčar iz Štefana 14 pri Trebnjem — 300 din, Marjanca Zaletelj, Ulica maršala Tita 148, Ruma — 1000 din, Toni Linec, Sentvid pri Stični — 1000 din, uslužbenec oddelka za medobčinske inšpeksijsko službo OS v Kovevju (zbirka) — 3.500 din, sindikalna podružnica pri NB v Kovevju (zbirka) — 3800 din, Tončka Grdina, Skočjan 20 pri Kopru — 1000 din, Milka Turk iz Draga — 3000 din, Marija Fortun, osn. šola Črnomelj — 500 din, Marjan Pavliha, učitelj na Suhorju — 1000 din, delavci obrata Zarnice, Ljubljana, Kotnikova 16 (zbirka) — 11.200 din, Jože Prijatelj, Dositejeva 26, Bela Crkva (Banat) — 500 din, Milan Bončina, Rožna ul. 10, Idrija — 1000 din, Jožica Zorman Mojstrana št. 109 — 1000 din, Doroteja Jamnik, Hrib 3. p. Hinje — 1000 din.

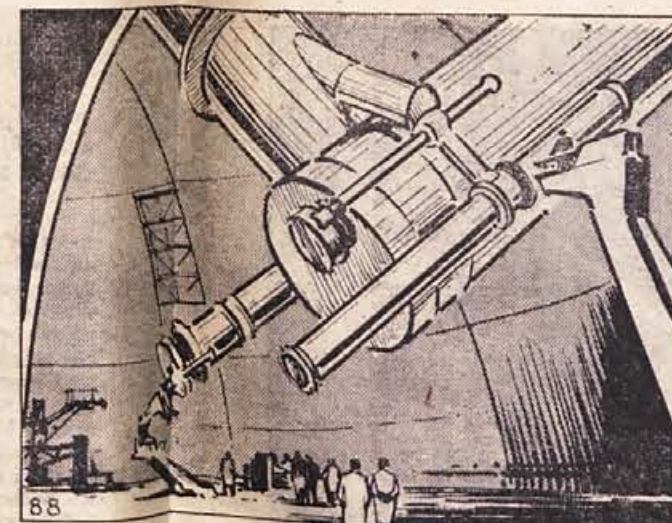
Iz kraja Luise-Wetzel (Stift.) v Tübingenu (Nemčija) pa nam je naročila Kristina Arko poslala 10 nemških mark za trojčke; med drugim nam piše: »Brala sem v listu o vaših trojčkih in jim želim obilo zdravja! Pozdravljam pa tudi mamico, da bi voljno prenašala trpljenje, ki ga bo imela z njimi!« Marke bomo zamenjali v banki za dinarje in jih vložili k zbirki, ki razveseljuje naraščajo.

Prihodnjt bomo pisali, kaj nam je o svojem obisku na domu pri Komenetovih povedala socialna delavka tov. Mračkova iz novomeške občine. — Ponovno prosimo naše naročnike, bralce in prijatelje, ki nameravajo poslati svoj prispevek za pomoč trojčkom, da naredijo to čimprej. Denar lahko nakažete tudi na naš tekoči račun: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, 606-11-602-9, na polnični po posebej napišite »ZA TROJČKE!« Prispevek lahko tudi sami vplačate pri naši blagajni (Novo mesto, Glavni trg 3).

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

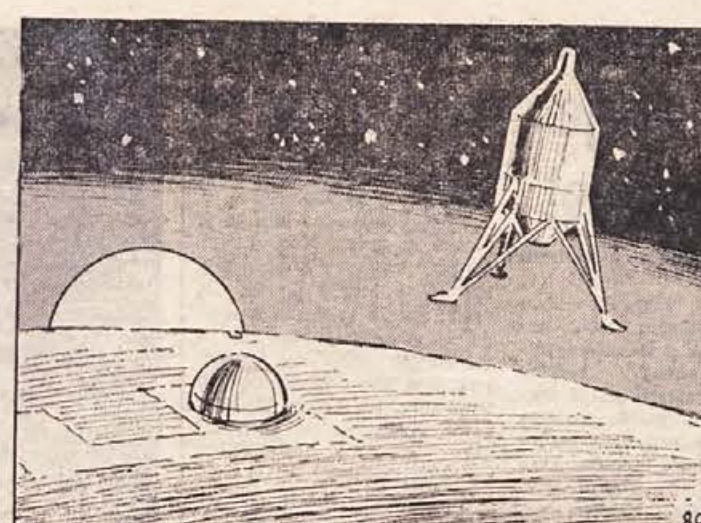
DEČEK DUB V VESOLJU

Obolelo mesto — bila je zapustila moči, je oblekila — si je prerezal z britvijo. Ker so ga zaradi izgube

88. Nazaj grede so se ustavili v največjem observatoriju, kar so jih zgradili v vesolju. — »Mali Ivan« ni bil edini planetoid, ki so ga ljudje prislili, da je krožil okoli Zemlje. Se več majhnih zvezd so sneli z neba in jih razmestili okrog Zemlje. Eno od njih, veliko 10 km, so uporabili za observatorij. Na njej so postavili največji daljnogled, mnogo večji, kot bi ga lahko zgradili na Zemlji. Na observatorij prihajajo z raketnimi ladjami astronomi z vseh strani sveta.

89. Planetoid, na katerem je observatorij, spominja na naš Kras. Njegova privlačna sila pa je tako majhna, da bi človek, če bi mase poskočil, odletel v vesolje. Zato je treba do observatorija prileteči v vesoljskih oblekah. — V observatoriju je pet astronomov: Albanec, Nizozemec, Američan, Rusinja in Indijec. Obiska so bili veseli, »že osem dni ni bilo nikogar z Zemlje. Željni smo razgovora,« je dejal Albanec, profesor Mumin Šaban. Novinarji pa so bili radovedni in so začeli spraševati.

90. Najprej so hoteli vedeti, kaj so sploh planeti in to, če je v vesolju samo eno sonce. »V vesolju je nešteto sonc. Naše je v primerjavi z njimi pravi pravcati palček. Mnoga med temi sonci imajo svoje planete, ki zvesto krožijo okrog njih.« je pojasnjeval astronom Folger, ki se je specializiral za planete. — »In kateri planeti krožijo okrog našega sonca?« — »Najbližji so Merkur, nato Venera pa naša Zemlja, sledijo Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun in Pluton. Razen njih je še 1200 majhnih planetov.«

Art Buchwald: Najdražja skodelica kave

Bo lončarstvo spet zaživelo?

Občina Brežice se bo na jutrišnjem Gorenjskem sejmu v Kranju predstavila z lončarskimi in pletarskimi izdelki — Naporji za lončarske izdelke žlahtnejših linij in oblik

V delavnici mojstra Lojzeta Kržana v Zalahkah se že nekaj dni pridno vrti lončarsko kolo. Na njem oblikuje domači sin Jože pod strokovnim vodstvom akademskega slikarja prof. Miroslava Kuglerja lončevino, s katero se bo brežiška občina predstavila na Gorenjskem sejmu v Kranju. Mlademu in spretnemu lončarju gre delo počasneje od rok kot oblikanje. Vsak izdelek mora napraviti po načrtih svojega svetovalca. Iz gline tokrat ne ustvarja novih oblik. Vse so domače, ljudske, le bolj dovršene so in njihova razmerja skladnejša.

Na polkah pod stropom se še sušijo vaze raznih oblik in velikosti, vrči za vino, modli za potice, latvice za mleko, servisi za turško kavo in drugi izdelki. Vse to so le prototipi in niti en kos ne bo naprodaj. Te lončevine tudi ne bodo poslikali. Okrasi na njej so plastični, včasih pa je glinasta forma povsem brez njih. To samo še poudarja njeno skladnost in lepoto.

»Za takšno delo je treba imeti dobro roko in mirne živce,« je modroval gospodar, ko je opazoval precizno sinovo oblikovanje. »Moj fant je rojen za to. Vedno je bil ubogljiv in nadarjen. Že z 12 leti je sam izdeloval razne majhne posode. Komaj je čakal, da sem zapustil lončarski stol. Potem je sam začel vrteti kolo in spretno napravil prave lepe skledice in skodelice.«

»Se je sin pri vas izučil?« »Da, pri meni. Lončarska obrt je v naši družini stara nad 60 let. Tudi mlajši sin, ki je zdaj pri vojakih, je lončar. Toda on nima takšne roke, kot njegov starejši brat. Prepričan sem, da je mogoče, ki si tolikšnim veseljem in tako natančno oblikujejo glino. Česa podobnega se ne bi rad lotil, čeprav nisem slab lončar, saj se od mladih let ukvarjam poklicem.«

»Je kaj prida kupčija z lončarskimi izdelki?« »Se kar gre, le davki so preveliki.«

Z ljubezljivo, vztrajnostjo in natančnostjo oblikovana lončevina

V delavnici so bili manj zgovorni. Blížal se je večer in delo jih je priganjalo, saj se niso opraviili vsaj nalog za tisti dan. Profesor Kugler je pridno mešal glino, lončar Jože je pravkar oblikoval skledico po vzoru rimske najdenine, bodisi študent akademije za upodabljajočo umetnost Anton Miklavž iz Brežic je bil že od jutra vrtel kamen za ribanje glajenke. Za njimi je bil vroč julijski dan in v delavnici je bilo še na večer soparno. Vsi trije so hoteli in se skoraj niso utegnili pogovarjati. Na vprašanja, kako je zadovoljen z novim mojstrom, je Jože Kržan takole odgovoril:

»Zelo sem vesel, da imam priložnost napraviti tudi kaj lepšega in boljšega, kot sem vajen sicer. Casa pa mi to vzame mnogo več, kakor vsakdanja, grobo oblikovana lončevina. Navadnih vrčev bi napravil deset v enakem času, ki ga zdaj potrebujem za enega.«

Profesor Kugler je nato pojalnil, da ročna obdelava fine lončevine podražila izdelek tudi za 200 odst. Tako se bo cena tričetrtlitrskoga vrča za vino približala

2.000 dinarjem. To povišanje je nujno, sicer vloženi trud ni poplačan.

»Če bodo na Gorenjskem sejmu pokazali smisel za te vrste izdelkov,« je menil prof. Kugler, »potem se bo lahko pričelo izdelovanje za prodajo.« Lončevina, ki jo mladi Kržan izdeluje pod njegovim vodstvom, bo presenetila z novimi barvami in novimi tipi. Ta lončevina bo znotraj bela, zunanaj pa bo imela temnorjavo — belorodec višnjeve ton. Oba ustvarjalca si pridržujeta avtorske pravice za vse izdelke, razen za posnetke nekaterih starih rimskih posod, najdenih v grobovih v Dobovi. Te izkopanine je dal oblikovalcem na razpolago Posavski muzej v Brežicah.

Nadaljevanje brežiške razstave ljudskih ročnih izdelkov

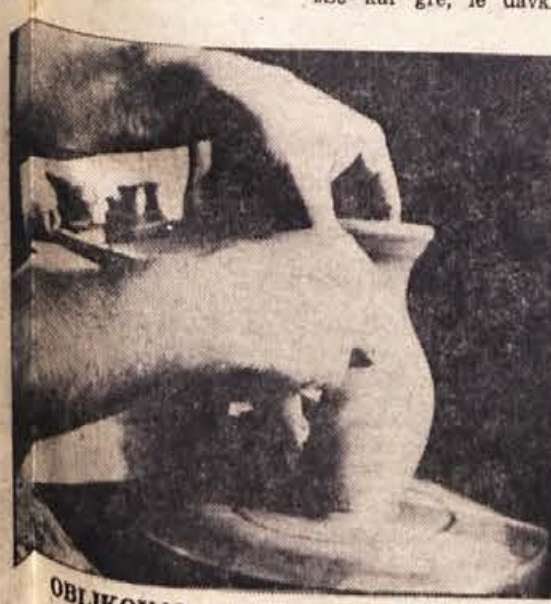
Iz poskusov, ki sta jih začela prof. Kugler in lončar Jože Kržan, naj bi se torej spet razrasla zamirajoča lončarska obrt, ki bo že degerneirane ljudske oblike oblikovala s tehnično in oblikovalno dovršenostjo. Za njihovo lepoto naj bi vzbudila zanimanje pri domačih ljudeh, predvsem pa pri tujcih, ki potujejo skozi naše kraje. Izvirne, ročno oblikovane spominek bo vsak rade volje kupil, če mu ga bomo znali ponuditi.

Prvi preizkus komercialnosti teh izdelkov naj bi pokazal Gorenjski sejem, ki bo odprto 31. julija v Kranju. Na sejmu bodo razstavljeni tudi pletarski izdelki. Tako se torej uresničuje geslo le tošnje razstave ljudskih ročnih izdelkov v Brežicah. Tokrat jih bo ocenil širok krogi oblikovalcev. Seveda pa od sejnja ne smemo preveč pričakovati. Slika bi bila verjetno precej drugačna, če bi bilo izdelkov toliko, da bi jih lahko prodajali.

Treba se bo torej lotiti načrtnega dela in začetek nekaj več tvegati. Občinska skupščina Brežice je prve korake že podprla, zato ne bi smeli ostati na pol poti. Zdaj so na vrsti gospodarstveniki, naj še ti rečejo svoje k uresničevanju pričetke zamisli!

J. Teppey

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

OBlikovanje (Foto: prof. Miro Kugler)

Nič več odlašanja – kmete-borce je treba razbremeniti prevelikih davkov!

Izvršni odbor obč. SZDL v Brežicah je v soboto, 18. julija, razpravljal o nekaterih aktualnih vprašanih borcev v občini. Te probleme so tu sicer sproti reševali, sobotna razprava pa je bila namenjena predvsem splošnim težavam, ki nastajajo zaradi slabega materialnega položaja borcev. Priznavalnici socialno ogroženih borcev in staršev borcev so postale premajhne in treba bi jih bilo povečati vzporedno z rastojo življenjskih stroškov. Gre torej za izravnavo materialnega stanja borcev s povprečnimi osebnimi dohodki občanov.

V občini Brežice je v 12 krajevnih organizacijah ZB NOV vključenih 1.170 borcev. Zaposlenih je 479. Z zaposlovanjem borcev domačinov do sedaj ni bilo večjih problemov, težko pa se za poslijajo predvsem tisti, ki pridejo v občino iz drugih območij. Običajno so to starejši,

š. fizično izčrpani ljudje, in delo dobijo najtežje tisti brez kvalifikacije. Zanje so primerna le lažja delovna mesta, ki pa jih je v industrijsko razvitejših občinah več na razpolago.

Med nekdanjimi borci v občini Brežice je 670 kmetov. Tudi tem bo treba pomagati. V težkih razmerah živijo zlasti tisti kmetje, ki imajo majhna posestva v oddaljenih in hribovitih predelih. Mnogi so zaradi bo-

ba, koliko borcev je potrebnih pomoči.

Občinska skupščina in Združenje borcev NOV naj bi brez odlašanja začela pripravljati temeljito analizo razmer, v katerih živijo borci; v jeseni bi to analizo predložila v razpravo občinskemu odboru SZDL ter predsedstvu Združenja borcev. Predvidena analiza mora biti zelo konkretna, kar za nekaj več kot tisoč članov ne bo tako težko pripraviti in nato reševati vsak primer posebej. Te naloge naj bi spodbudile k delu vse komisije, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Za potrebe borcev bo nujno treba poiskati zadostne vire sredstev v okviru občinske skupščine. Sklad za borce, ki letos razpolaga s 5.141.000 dinarji, bo v prihodnje treba povečati.

Izvršni odbor obč. odbora SZDL priporoča vsem krajevnim organizacijam ZB in krajevnim odborom SZDL, naj tudi oni sprejmejo na dnevni red svojih sej probleme borcev, saj bodo za svoja območja lahko predlagali kar konkretne rešitve.

Premalo sredstev za dokončno ureditev Zdravstvenega doma v Cerkljah

Adaptacija zdravstvenega doma v Cerkljah ob Krki le počasi napreduje. Zelo težko je dobiti potrebno delovno silo, zlasti zidarje in razne obrtnike. Vsi so zaposleni in tako pridejo pomagat šele po delovnem času. Prebivalci so najprej predvidevali, da bi to delo prepustili SGP Pionirju iz Novega mesta, vendar se zaradi visokih cen s tem podjetjem niso mogli pogoditi. Zdaj opravljajo vsa dela v lastni režiji. Nekatere delavce plačajo, nekateri pa delajo zastonj. Upajo, da bodo notranja dela opravljena do konca tega leta, z ureditvijo pročelja pa bodo morali še počakati.

V Cerkljah se je vžgal traktor

V nedeljo, 26. julija, se je na posestvu KZ Brežice v Cerkljah vnel traktor znamke Ferguson. Traktorist ga je pripeljal v garažo okrog 9. ure dopoldan. Pred tem ga je očistil in opral. Nato je odšel po opravkih v Zupčico vas. Ko se je kmalu po 11. uri vračal, je že spotoma zvedel, da se je traktor vžgal in da so gasilci prišli na pomoč. Požar je povzročil okrog 100 tisoč dinarjev škode. Komisija je ugotovila, da je ožen nastal zaradi kratkega stika na akumulatorju.

Trčenje v vasi Bukošek

Na vaški poti v vasi Bukošek pri Brežicah se je 19. julija dogodila manjša prometna nesreča. Ob 18.30 je vozil iz Brežic proti Bukošku Franc Skaler (1923) z osebnim avtomobilom Fiat 750 s približno hitrostjo 40 kilometrov na uro. Pred hišno številko 22 je iz nasprotne strani pripeljal po levi strani motorist Nakani Mirko iz Bukoške (1940). Zavil je sicer v desno, vendar se ni mogel več umakniti. Z motornim kolesom je zadel v prednji levi žaromet. Motorist in njegov sopotnik sta padla in dobila manjše praske. Na avtomobilu je trčenje povzročilo za 50 tisoč dinarjev škode, na motornem kolesu pa za 30 tisoč dinarjev.

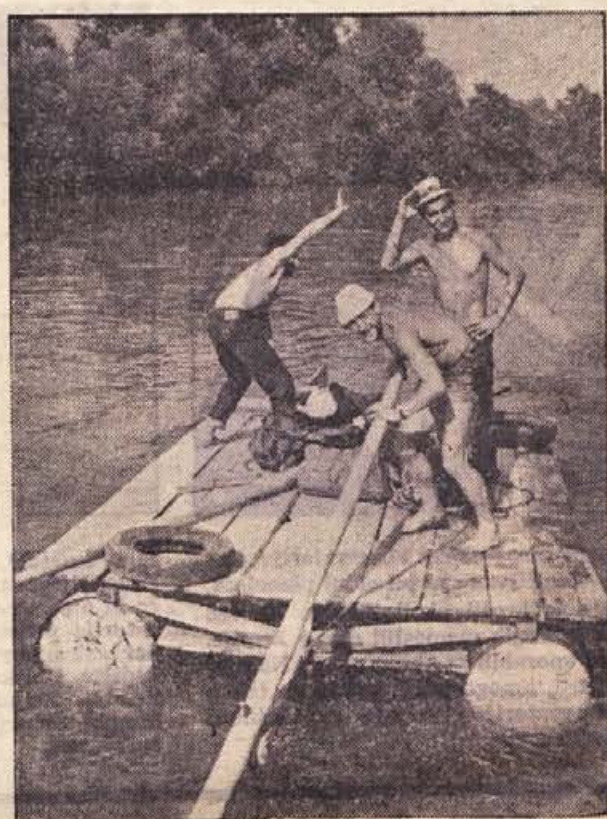
Nepredvidno zavijanje s ceste

21. julija ob 5.30 se je Anton Kene peljal z mopedom iz Pišec proti Brežicam. Za njim je vozil Ivan Ogorevc in ga v Malem vrhu nameraval prehiteti. Tedaj je Anton Kene nenadoma z roko nakazal levo smer in zavil proti gradilišču živinskih hlevov kmetijske zadruge Brežice. Mopedist Ivan Ogorevc se je zaletel vanj, nakar sta oba padla. K sreči ni bilo hujših posledic. Ogorevc je dobil manjše praske, škoda na mopedu pa so ocenili na 15.000 dinarjev.

Prehitro je vozil

V bližini gostilne Budič na zavoju proti Čateškemu Toplicam se je 26. julija prevrnil osebni avtomobil. Voznik Ante Huljev (1941) iz Zagreba je ob 15.55 z veliko hitrostjo pripeljal iz smeri Brežic in ga je zaradi tega na zavoju začelo zanašati. Avtomobil se je prevrnil. Voznik je bil le laže poškodovan, prav tako sopotnica Stana Huljev. Škoda na vozilu je približno za 400 tisoč dinarjev.

■ V veterinarskem zavodu v Zemunu so izdelali VZ premiks. Novi proizvod je namenjen za preščijo krmo. Superkoncentrat vsebuje protein, mast, celulozo, kalcij in fosfor.

Poročali smo že o zanimivem načrtu treh mladih Brežičanov, ki so se medtem že napotili po Savi in Donavi do Črnega morja. Upamo, da nam bodo s tega nevsakdanjega popotovanja na splavih po vrnitvi povedali marsikaj veselega in poučnega. Na sliki: Janko in Maks Toplišek (ml.) ter Andrej Molan mahajo v pozdrav Brežičanom, ko so 14. julija zapustili domače mesto pri gostilni Grič ob Krki in takoj nato »zapluli« v Savo. Naslednji dan ob 8. uri so bili že v Zagrebu, 16. julija pa so zapustili tudi že Sisak. Čim bomo o njihovem podvigu spet kaj izvedeli, bomo naše bralce o tem takoj obvestili. (Foto: Oskar Gerjevič)

V nedeljo obiščite gasilsko tekmovanje v Brežicah!

V programu občinske gasilске zveze Brežice zavzemata vzgoja in strokovno usposabljanje članstva najvidnejše mesto. Leto za leto se vrstijo najrazličnejša tekmovanja in gasilci iz brežiške občine nastopijo na krajevnih, okrajnih in republiških prireditvah. Ta tekmovanja jih spodbujajo k vedno boljšemu obvladovanju predpisanih veščin.

V nedeljo, 2. avgusta, prireja občinska gasilska zveza tekmovanje gasilskih enot v mokrem trodelnem napadu, vezanju vozlov, polaganju cevovodov in v teoriji. Tekmovanje bo ob Savi v Brežicah. Pričetek je napovedan ob 7. uri zjutraj. Vabljeni so vsi občani, ki jih zanima, kako so nastopajoče enote usposobljene za hitro pomoč pri požarih in drugih neizgledih. D. V.

Nekoliko boljše kupčije v Brežicah

Medtem ko so 18. julija pripeljali kmetje na tedenski sejem prasičev v Brežice 635 pujskov in 30 malo večjih živali, so jih tokrat prodali samo 70 oz. 7. Iz pišališč KZ ni bilo nobenega za odkup, kar še je močno poznalo. — V soboto, 25. julija, so pripeljali 550 pujskov za pitanje in 30 prasičev, starih do 3 mesecev. Prodali so 340 malih pujskov (povprečno po 490 din za kg žive teže) večjih prasičev pa so prodali 12 (po 330 do 350 din za kg). — Pozna se čas dopustov. Večje kupčije pričakujejo šele čez 14 dni.

NOVO V BREŽICAH

■ Občinski odbor Združenja borcev v Brežicah zbira prijave svojih članov za obisk proslave 20-letnice ustanovitve Kozjanskega odreda. Proslava bo 16. avgusta na Planini. Nekdanji borci lahko sporočijo svojo udeležbo krajevnim organizacijam ZB NOV. Na to množično manifestacijo so vabljeni vsi občani. Skrb za prevoz prevzema obč. odbor ZB NOV. Organizatorji pričakujejo, da se bodo občani odzvali vabilu v kar največjem številu, saj je bil odred ustanovljen na Sllovcu v brežiški občini.

■ Delavska univerza v Brežicah bo jeseni spet odprla dva oddelka večerne osnovne šole. Na razpis se lahko prijavi kandidati za 5. in 6. razred ter kandidati za 7. in 8. razred. Pogoje za sprejem imajo le tisti interesi, ki so že izpolnili 18. leto starosti. Učni program je prilagojen za delo z odraslimi.

■ Občinsko društvo inženirjev in tehnikov prireja v drugi polovici avgusta tri-dnevni pogled ovetilne razstave na Dunaju. Vabljeni so prijave sprejema referent za kmetištvo pri občinski skupščini Brežice. Izletniki bodo

potovali s Kompasovim avtobusom.

■ V mestu Brežice je zadnje čase začelo primanjkovati in vsi ljubitelji cvetja, ti vode, čemur malone vsako leto botruje vroče poletje. Zavod za komunalno dejavnost opozarja prebivalce, naj z vodo kar najbolj varčujejo in v sušnih dneh ne zalivajo svojih vrtov. Tudi vsako uporabo vode v druge odvečne namene naj bi potrošniki odložili na kasnejši čas.

Osnovna šola v Sevnici bo dokončana 1. novembra

Nova osnovna šola v Sevnici bo po dograditvi ena najlepših zgradb v kraju. Pod streho bo lahko sprejela 950 učencev. Trakt z učilnicami bi moral biti po pogodbi dokončan 1. novembra letos. Vse kaže, da bo do tedaj dograjen tudi upravni del poslopja, česar se še prav posebno veseli učiteljski kolektiv. Občinska skupščina je namreč prav te dni prejela obvestilo, da bo 32 milijonov dinarjev prispevala za to šolo republika. Nedokončana bo potem ostala samo še telovadnica. Tudi ureditev okolja bo prišla na vrsto v prihodnjem letu. Za to dvoje bo potrebnih približno 50 milijonov dinarjev.

Sevniško gospodarstvo na trdnjših nogah

sprejela planske zadolžitve in priporočila občinske skupščine, kar dokazuje ugodno gibanje gospodarstva v prvem polletju.

Po podatkih za prvih pet mesecev se je realizacija v občini povečala za 25 odstotkov, vendar trgovina in kmetištvo tu še nista upoštevana. Plan je bil v primerjavi s preteklim letom le za 3 odst. večji, zato je občinska skupščina že ob sprejetju in kasneje opozorila podjetja, da njihova predvidevanja niso bila realna.

V letošnjem prvem polletju so se najbolj izkazale tele gospodarske organizacije: konfekcija »Lisca«, konfekcija »Jutrarnkas«, Kopitarna, Kovinarska delavnica. — Ugodno

izkoristili vseh proizvodnih zmogljivosti, za kar bodo potrebne predvsem organizacijske izboljšave.

Nasploh obeta dosedanje gibanje gospodarstva v občini Sevnica še boljše rezultate v drugem polletju in plan bo verjetno presežen za 30 odstotkov. Sproščene bodo tudi nove zmogljivosti, ker »Lisca« povečuje obrat v Sevnici. To podjetje se bo v drugem polletju vključilo tudi v izvoz.

Krmeljska Svoboda ureja svoj dom

Na zadnji seji »Svobodinega« odbora so poudarili, da je treba nujno popraviti dom, ki so ga zgradili pred štirinajstimi leti. Z deli so pričeli že lani, letos pa naj bi z obnavljanjem nadaljevali. Potrebujemo še nekaj sredstev in pričakujejo pomoč občine. Ko bo dom obnovljen, bo v Krmelju spet zaživel kulturno življenje. Za otvoritev sezone pripravljajo več prireditev. Deloma so uredili tudi že bazen in ustregli kopalcem. Uredili bodo še rokometno igrišče. Rokomet se je že lepo uveljavil in je krmeljsko moštvo doseglo pomembne uspehe v štajerski ligi. Tudi za kader so poskrbeli. Tako je Marjan Zaman te dni končal trenerski tečaj in bo lahko še znatno pomagal rokometašem.

Vzporedno s proizvodnjo se povečujejo osebni dohodki zaposlenih. Povprečni osebni dohodek v občini je znašal lani 29.124 din. Letos se je to povprečje povečalo na 33.761 dinarjev ali za 16 odst. Zanimiv je tudi pregled po mesecih, ki kaže na hitro rast osebnih dohodkov v tem polletju. V januarju so zabeležili povprečni osebni dohodek 32.469 dinarjev. V maju se je povečal na 35.000 dinarjev, v juniju pa verjetno to povprečje ne bo manjše od 36.000 dinarjev. Tudi odstotek prejemkov izpod 25.000 dinarjev upada. V januarju je bilo 16 odstotkov zaposlenih s tako nizkimi prejemki, v maju pa 15 odst. V drugi polovici leta se bo število ljudi z minimalnimi prejemki verjetno hitro zmanjševalo, saj se obeta še nadalje povečevanje proizvodnje. J.

Utopljenka v Savi je bila iz Brega

V noči od 16. na 17. julij je odšla od doma neznan kam gospodinja Marija Spec iz Brega pri Sevnici. Pogrešali so jo do 26. julija, ko so v Brežicah v Savi našli utopljenko in jo spoznali za izgubljeno Marijo Spec. Pokojnica je bila rojena 1930. leta in je zapustila moža in dva otroka od 3. do 6. leta starosti. Zadnje čase je bila močno podvržena alkoholu. Za ta korak se je verjetno odločila v zmedenosti.

Te dni v Kočevju

V Gornjih Ložinah pri Kočevju se je 22. julija pripetila hujša prometna nesreča. Na poti iz Cerinice v Kočevje je osební avtomobil, ki ga je vozil Alojz Ofak, zapeljal s ceste. Voznik in ostali trije potniki, Jože Maver, Viktor Zertus in Martin Kajfer, so bili huje ali lažje ranjeni. Najtežje poškodbe je dobil Jože Maver, katerega zdravstveno stanje je bilo v ponedeljek še vedno kritično. Po nesreči so vozniku odvzeli krl. Na vozilu je škoda za okrog 700 tisoč dinarjev.

Na avtobusni postaji je razen poslovalnice SAP tudi bife hotela Pugled in turistična informativna pisarna. Narasčajoči potniški in turistični promet že dalj časa narekuje ureditev sanitarij na postaji. Potniki sedaj uporabljajo stranišča v bližnjem hotelu, tu pa se razburjajo, češ da so njihove sanitarije javne, mestne. Da je temu res tako, dokazujejo bogate sreske po zidovih v stranišču in dajejo lastniki, predvsem pa uporabniki krepko nezadostno na račun kulture in snage. Odkar je na avtobusni postaji bife, se potniki razburjajo, da je ploščad pod sletnim krošnikom bolj zanemarjena, polna nesnage.

Zadnje čase smo slišali že nekaj kritik tujih in domačih turistov na račun hotelske recepcije, ki je odprta šele popoldan, okrog petih, medtem ko bi jo tuji kajpak potrebovali že prej, tudi popoldan. Menijo tudi, da bi jo brez vsake škode lahko preselili iz drugega nadstropja nižje, vsaj v prvo nadstropje.

V kočevski tržnici je bilo v ponedeljek precej živahno. Največ so prodajali hruške (200 in 130 dinarjev), breskve (200), nekaj cenejše marelice, kumare po 150 in 130 dinarjev, rdečo peso (80 dinarjev), nov krompir pa po 60 dinarjev. Razlike v cenah so posledica konkurence med družbinim in zasebnim sektorjem.

Z nove ceste je Kočevje dobilo tudi veliko gostov, posebno ob sobotah in nedeljah. Parkirni prostori, ki so bili napravljeni pred oktobrsko proslavo, so ob sobotah in nedeljah popolnoma zasedeni.

OBISK PRI KOČEVSKEM AKADEMSKEM KIPARJU STANETU JARMU

Sekira, dleto in les v kiparjevih rokah

V zasilnem ateljeju pri Hrenovih v Rožni ulici v Kočevju poje sekira. Njen zven, glas dleta ter jek trdega lesa, železa in lesa, se zlivajo v harmonično svojevrstno pesem. Manjše in večje iveri — po tleh in po delovni mizi, preobloženi z orodjem in skicami, jih je polno — lete vsepovsod.

Nenavadna pesem me je sprejela že na dvorišču in mi pokazala pot do v delo zatopljenega kiparja. Nasmešnil se je, s sekiro v po-vešeni roki in me povabil: »Pridi, bova kakšno rekla...« Nerad vidi, da ga pri delu pretirano motijo, vendar mu kratak klepet dobro de; misli se sprostijo, roka odpočije.

KOČEVSKÉ NOVICE

Saj ni moč kar naprej klesati, sekati, dölbiti, gladiti, risati...

»Delam,« je dejal, »da je veselje. Pripravljam razstavo na Ribniškem festivalu, ki bo odprta 23. avgusta.«

V Ribnici med festivalom vedno prireajo tudi umetniške razstave. Na dosedanjih festivalih so razstavljali kipar Janez Boljka ter slikarja Veljko Oražem in Janez Kališnik. Letos so povabili Jarma iz Kočevja. To sicer ne bo njegova prva razstava (oktobra je razstavil v Kočevju, sedaj pa ima v šesko-

vem domu stalno razstavo), bo pa prva v Ribnici; to bo njegov prvi stik s tukajšnjimi ljubitelji umetnosti.

»Dobro se moram pripraviti. Nočem jim prikazati starih, že razstavljenih del; spoznajo naj me preko povsem novih del, nastalih v zadnjem času. Zato hitim, da bi uresničil vsaj droben del obsežnih načrtov...«

Pokazal bo dela s tematiko, ki mu je najbolj pri srcu, ki jo najraje obdeluje in za katero meni, da nudi neizčrpne možnosti za delo. To so kraji in ljudje ob Kolpi, njegovi rojaki. Vdove, vdove, vdove... Tiste vdove, katerih možje so žrtvovali življenja za svobodo, vdove, ki so se pred dvajsetimi in več leti otele v črno, vdove z zgubljenimi obrazi, globoko vrtimi očmi, iz katerih še vedno sije globoka bolečina, pomešana s toplino in z ljubeznijo, vdove, katerih roke so preprežene z debelimi žilami, vdove, ki dan za dnem, leto za letom tvorijo s koši po obkoljskih strminah. Vdove in ljudje, ki so jim koši in butare sena ali drv že davno upognile ramena in hrbte, ki pa jih še ni zapustila žilava vztrajnost, ljubezen do dela in te skope, kamnite zemlje, prepojene s potoki znoja in krvi, preprežene z nabrekli žilami in posute z žulji. O tem z živo neposrednostjo in pristnostjo govore skoro vsi njegovi kipi: kompozicija dveh nosačev velikih senenih

butar, visoki kip treh žena, upognjenih pod velikimi koši, ki jo je imenoval »Oslišniški totem«, mlada, življenja polna vdova z izprošeno roko, ki nakazuje hrepenenje po življenju in življenjskih radostih itd. itd.

Stane ni le poln lastnih kiparskih načrtov; razmišlja tudi o mnogočem drugem: o književnosti, družbenem življenju in šolstvu, ki mu je prav toliko pri srcu kot kiparstvo. O vsem tem teče beseda, dokler se spet ne ustavi pri njem, pri njegovih načrtih. Z ostrim dletom dolbe po »Oslišniškem totemu« in vsak urez pomeni nekaj novega, je dopolnilo nastajajoči skladnosti potez.

»Za vsako delo napravim skico, vendar ker nimam prostora, le majhno. Če bi imel boljši atelje, bi delal večje in več skic. In potem les! Težko ga dobim in večkrat se pokvari, ker ga imam kar zunaj. Tudi izbire ni velike. Da, ko bi imel sedaj tak les, kot sem ga imel na Formi vivi v Kostanjevici! Kaj vse bi lahko naredil! Rad bi delal tudi v kamen, beton itd., ne le v les, pa mi tega ne dovoljujejo okoliščine. Rad bi...«

In spet govori o načrtih. O prihodnjih načrtih, velikih, pri tem pa je ves v sedanjem delu, ob kipu, ki ga pravkar končuje. Za nekaj dni ga bo

V vse, kar izkleše, izdolbe ali nariše, vloži del samega sebe, svoje srce, svojo ljubezen do lepega...

še pustil, da se »uleže«, da ga do kraja premišli, vmes se bo lotil drugega, potem pa dokončal prvega. In spet bo v vrsti novo nastalih del zapolnjen prostor. Z vsem sku-

FRANC GRIVEC

Prvič po poteh okupirane Ribnice

V počastitev dneva vstaje slovenskega ljudstva je Zveza borcev s sodelovanjem ostalih množičnih organizacij organizirala letošnji prvi pohod po poteh okupirane Ribnice. Na pohodu je sodelovalo osemnajst ekip, ki so se v pravem športnem duhu borile za čim boljše uvrstitev ter tako na lep način proslavile praznik Slovenije.

Ekipa so bile razdeljene na tri skupine: na ekipno štafeto, na progo, ki je bila dolga pet kilometrov, v štafetni tek na 5 km s predajo štafete palice ter na množični pohod, dolg 7 km. Največje zanimanje je vladalo za tek na 5 km, kjer je moral vsak posameznik preteči 1 km. Za glavnega favorita je veljala močna ekipa pripadnikov JLA, mnogi pa so upali, da bo zmagal domači Partizan. Toda zgodilo se je drugače. Nepričakovano je zmagala ekipa pionirjev (gasilcev), druga je bila ekipa Partizana, tretja pa je prispela na cilj favorizirana ekipa

JLA. Za njo so se uvrstile še ekipe TVD Partizan iz Sodražice, obvezniki predvojaške vzgoje ter osnovne šole iz Ribnice.

V skupinskem teku na 5 km je zmagala ekipa JLA z dobrim časom 20 minut, druga je bila ekipa osnovne šole Partizan.

Največ ekip je sodelovalo na 7 km dolgem pohodu. Razen številnih ekip množičnih organizacij so se pohoda udeležili tudi nekdanji borci NOB, ki so med prvimi prehodili progo, ki je potekala izpred starega gradu v Ribnici, mimo vojašnice, Goriče

vasi, presekala pred Otavica-mi železniško progo in se mimo Gorenje vasi vrnili nazaj v Ribnico. Zmagali so lovci pred ekipo ZROP, pionirji Ribnice, JLA in mladino.

Ob koncu pohoda je vse sodelujoče pozdravil predsednik občinskega odbora SZDL Ribnica Bogo Abrahamsberg, ki je poudaril pomen praznika ter Ribnice med NOB. Dotaknil se je tudi domačih aktualnih problemov ter poudaril pomen pohoda, ki naj bi postal tradicionalen. Hkrati je podelil zmagovalnim ekipam prehodne pokale in spomin-ske plakete.

M. MATIČ

Nabrano v Dolenji vasi

V nedeljo, 2. avgusta, bo prostovoljno gasilsko društvo iz Dolenje vasi pri Ribnici praznovalo visok jubilej: 91-letnico delovanja. Če upoštevamo, da smo pred kratkim praznovali 100-letnico jugoslovanskega gasilstva, bo proslava v Dolenji vasi toliko pomembnejša. Predvsem tudi zato, ker je bil eden izmed ustanoviteljev društva, Ignacij Merhar, oče slovenskega gasilstva. Vse to priča o bogati gasilski tradiciji v teh krajih, potrjuje pa jo tudi stalna pripravljenost gasilcev, priskočiti človeku v nesreči na pomoč. Gasilci v Dolenji vasi, ki se s svojo proslavo vključujejo v praznovanje 100-letnice jugoslovanskega gasilstva, vabijo vse okoliške prebivalce na prireditev.

To nedeljo bodo v Dolenji vasi v okviru proslave 91-letnice gasilstva odprli tudi otroško igrišče, ki ga je dolenjevaški otrokom poklonilo Kovinsko podjetje iz Ribnice. Vas z velikim številom otrok doslej ni imela igrišča niti prostora, kjer bi bila mladež na

varnem. Kovinsko podjetje je željo in potrebo vasičanov z razumevanjem upoštevalo ter jim poklonilo nekdanje ribniško otroško igrišče, ki je samevalo prazno in prepuščeno samemu sebi.

REŠETO

S tem, da se je nova cesta iz ognila Dolenji vasi, je postala cesta skozi vas »občinska«. Ljudje so skupno z občino prispevali precej sredstev in ceno skozi vas asfaltirali, misleč da bodo avtomobili vozili po vasi. Leseni most preko Ribnice, ki veže Dolenjo vasi in Prigorico, pa zaradi betonske in trobelnosti komajda vzdrži. Vasičani se sprašujejo, kdo je pristojen za popravilo mostu in če bo sploh še kdaj popravljen. Najenostavnejša rešitev je bila postavitev znakov obkraj mostu, ki prepuščejo vsak promet. Rešitev je res enostavna, ni pa trajna!

Na Bazi 20: priznanja najzaslužnejšim

Minulo soboto okrog pol devetih je odpeljal poseben avtomobil iz Kočevja na svojevrsno vožnjo v Partizanski Rog, na Bazo 20. Občinski odbor Rdečega križa Kočevje je v osrčju kočevskih gozdov, v legendarni Bazi 20, priredil skromno slovesnost v počastitev 20-letnice Rdečega križa Slovenije. Proslave se je razen najzaslužnejših aktivistov Rdečega križa iz občine udeležila tudi članica centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije Marija Gorše iz Ljubljane. Za ljudi, ki še dolga leta delajo z velikim poštovanostjo v tej najbolj človekoljubni organizaciji, je bilo lepo priznanje že to, da so se sestali in pogovorili na tako pomembnem zgodovinskem kraju, v naravi

aktivistom RK

in ne morda kje v konferenčni sobi.

Razen te »nagrade« so za zaslužen delo prejeli tudi zlate in srebrne značke centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije. Zlati znački sta prejela Rudolf Vrabčič iz Dolge vasi in France Ilc iz Kočevja, srebrne pa Draga Serčer, Avgust Pleničar, Rožalija Cesnik, Vera Fieko, Vera Jankovič, Katarina Cetinski, Dana Jerše, Milka Turk, Justi Sovre, Nežka Gorše, Albina Huber in Frančiška Oswald. Posebna priznanja občinskega odbora Rdečega križa Kočevje pa so dobili še Kristina Skvarč (Kušelj), Olga Knavs (Kočevje), Ivan Zurga (Stalcerji) in

Ivanka Zajc (Kočevje) ter mestni odbor Rdečega križa Kočevje, organizacije Rdečega križa iz Kostela, Stare cerkve, Poloma, Vasi-Fare, Spodnjega Loga in Dolge vasi.

Slovesnosti v Rogu so se udeležili tudi nekateri zdravstveni delavci in zastopniki nekaterih družbenih organizacij, žal pa v precej manjšem številu, kakor so pričakovali.

Poleg Marije Gorše, ki je podelila značke, je spregovorila tudi predsednica občinskega odbora Rdečega križa Dušanka Svigelj, ki je med drugim tudi dejala, da žel vse pridne čebelice niso dobile priznanj za njihovo dolgoletno človekoljubno delo in da ob kaki drugi priložnosti ne bodo pozabili nanje.

Ko gori, je navadno že prepozno...

Ko žvignejo iz stavbe ognjeni zublji in se prične valiti dim skozi okna, je prepozno... Ze prej, mnogo prej bi morali razmišljati o tem, kako preprečiti

ti požar! Vsi občani, zlasti pa tisti, ki so zaposleni v gospodarstvu, bi morali smatrati za svojo dolžnost upoštevanje požarne preventive. Samo tako bomo zmanjšali ogromno škodo, ki jo pri nas povzročajo požari. To škodo pa trpe posamezniki in družba.

V občini Kočevje je bilo v zadnjih petih letih, kot nam povedo statistike, kar 60 požarov, ki so povzročili za 67.941.000 dinarjev škodo. Dejansko povzročena škoda pa je bila še veliko večja, ker v gornji številki niso zajeti stroški, ki so nastali v gospodarskih organizacijah zato, ker je proizvodnja zaradi škode, ki jo je povzročil požar, za nekaj časa zastala. Kar 50 požarov od prej omenjenih je nastalo zaradi nevednosti, malomarnosti, neprevidnosti in neupoštevanja predpisov o požarni varnosti. Kriv je bil človek, občan, ki naštetega ni upošteval bodisi v družbenem bodisi v zasebnem sektorju gospodarstva.

Pogostokrat pride do požara zato, ker nekdo iz malomarnosti ne izklopi električnih naprav, ko zapuša delovno mesto. Posamezniki šušmarsko popravljajo pregorele zarovalke. Nemalokrat nastane

požar zaradi pregorelih dimnih vrat, zaradi razpoke v dimniku ali v peči, ker je dimna cev speljana približno lesene stene, ker so brzoparilnik v stavbi postavili na nepravno mesto, ker so kadilci malomarno odvrgli cigaretno ogorke v bližino vnetljivih reči, ker so se otroci igrali z vžigalicami; ker je nekdo nepravilno ravnal z vnetljivimi tekočinami itd. Na takšne nepravilnosti in pomanjkljivosti nas večkrat opozarjajo komisije gasilskih društev, dimnikarji in drugi organi, ki se ukvarjajo s požarno varnostjo. Takšna opozorila so samo nam v korist, pa jih kljub temu ne jemljemo dovolj resno. Teden požarne varnosti je za nami, toda nevarnost od ognja ne preti samo v tednu požarne varnosti! Zato naj ne bo občana, ki ne bi v rednih časovnih presledkih pregledal svoje stavbe, in organizacije, ki ne bi opravila takšnega pregleda v svojem podjetju, oboji pa naj sproti odpravljajo vse nepravilnosti, ki jih bodo ugotovili! Ne pozabljajmo, da je nesrečo veliko ceneje preprečiti, kot pa gasiti nato, ko je ogenj že v stavbi!

JOZE NOVAK

Strelna in požar

Medtem ko je bilo v Ribniški dolini 21. julija lepo, sončno vreme, je popoldan zadivjala v Loškem potoku huda nevihta. Iz temnih oblakov so zašvigale strele. Okrog 15.30 je strela udarila v gospodarsko poslopje Franceta Koširja. Pogorela sta hiša in hlev s senom in kmetijskimi stroji. Škoda so ocenili na milijon 700.000 dinarjev.

Ekipa ribniških borcev je prispela med prvimi na cilj

Manj mladinskega prestopništva

Med številnimi primeri, ki jih je lani obravnavalo občinsko sodišče v Novem mestu, ne smejo mimo nas zadeve z mladoletniki. Takih je sodišče pretresalo 15, med katerimi je šlo pretežno za kazniva dejanja. Razveseljivo pa je, da število obravnav, s katerimi se ukvarja mladinsko sodstvo, iz leta v leto pada. To bržčas že napoveduje normalizacijo v razpoloženju mladih občanov.

Mladincem, ki so prišli na vzkriz s kazenskimi zakoni, v vsakdanjem življenju dostikrat ni nihče posvečal posebne pozornosti. Spričo tega je število mladinskih zadev pred sodiščem letno še vedno malce previsoko. Ko so analizirali vzroke prestopkov mladoletnikov, so ugotovili, da se prekrške zlasti tisti mladinci, ki ne živijo po običajnih življenjskih normah. K prekrškom jih najpogosteje zavedajo socialne razmere, mladostna objestnost in podobno. Krivih potov pa bi bilo lahko manj, če bi pravilno vlogo odigrali tisti, ki imajo z mladimi največ stikov. V podjetjih, ki zaposlujejo vaje, ni ljudi, ki bi bili posebej zadolženi za delo z mladino. Res je, da mladoletnikov, ki se prekršijo, ne odpuščajo iz podjetja, vendar to še ne pomeni, da je delo z mladino neoporečno. Precej zaskrbljujoča je namreč ugotovitev, da šele sodnik za mladoletnike največkrat prvi izve, zakaj hodi mladina stranpota.

Tudi lani je občinsko sodišče na splošno obravnavalo zadeve, ki jih sicer poznamo izpred sodišč: žalitev časti (izvor za to: alkohol, ljubosumje, neurejene družinske razmere itd.), preživninski spori, delovni spori in stanovanjske zadeve. Izredno veliko število laniških primerov potrjuje prejšnje resnico, da išče občan zadoščenje predvsem na sodišču. Prenekaterikrat pa je bil ob prizadevanju sodišča in pravnih svetovalec dosežen nasprotni namen, namreč da sta se stranki pobotali in odstopili od tožbarjenja. Tak smoter ima sodišče sicer v vsakem primeru, kar je pravilno tudi glede norm, ki so potrebne za ohranjanje normalnih odnosov med ljudmi. Da bi ti odnosi ostali bistveno neokrnjeni (kljub dnevnim medsebojnim spotikanjem ljudi) poskušajo doseči spravo med sprtimi strankami že poravnalni sveti. Praksa in statistika nudi dovolj dokazov, da so ti sveti v letih od svoje ustanovitve opravičili svoj

obstoje s tem, da so pravilno odigrali svojo družbeno vlogo. Poravnava pred svetom, ki so ga izvolili občani, ima vse značilnosti ljudske poravnave in so ustrezne odločitve (vsaj do zdaj so bile) dosledno spoštovane in upoštevane. Vse to pa govori o nujnosti, da bo treba poravnalne svete še jačati in jim pripisati še večji pomen. Tako vlogi jim deloma narekujejo okolnosti, spričo katerih občinska sodišča skoraj ne zmorejo svojih vlog.

Novomeški jamarji so se vrnili iz Bolgarije

Pred kratkim se je iz Bolgarije vrnila delegacija jugoslovenskih jamarjev, ki je bila gost sofijskega Turističnega združenja, oddelka za speleologijo. Delegacija sta zastopala Lojze Medle in Marjan Krisper iz kluba novomeških jamarjev ter Metod Bedenik iz Ljubljane. Poleg Jugoslovani so se prvega mednarodnega jamarjskega zbora, ki je bil v manjšem bolgarskem kraju Karlukovo, udeležili tudi jamarji iz Sovjetske zveze, Francije, Čehoslovaške in Madžarske. Ob tej priložnosti je dobil klub novomeških jamarjev povabilo, naj obišče Sovjetsko zvezo, Čehoslovaško in sodeluje z vrsto bolgarskih jamarjskih klubov.

Pred dnevi so se na Frati pri partizanski spominski koči zbrali nekdanji mladinski aktivisti, ki so delali na okrajnih in občinskih komitejih na Dolenjskem od osvoboditve do leta 1950. V prijateljskem razgovoru so izmenjali misli in izkušnje iz svojega prejšnjega in sedanjega dela. Okoli 60 udeležencev, med katerimi so bili predstavniki centralnega in okrajnega komiteja ZMS ter zastopniki občinskih komitejev ZMS štirih dolenjskih občin, je na Frati sprejel predsednik obč. komiteja ZMS Novo mesto Valentin Humar. Na pobudo udeležencev je bil ustanovljen stalni odbor, ki bo skrbel za povezavo med nekdanjimi mladinskimi aktivisti. — Na sliki: udeleženci na Frati. — (Foto: L. Kebe)

Neurje nad Gorjanci in šentjernejsko dolino

22. in 23. julija je nad Gorjanci in šentjernejsko dolino besnelo takšno neurje, da mu najstarejši ljudje enakega ne pomnijo. Po Gorjancih je padala toča. Hudourniki, ki so spremljali naliv, so razkopali vse poti od Suhadola pa tja do Velikega Bana. Besneča voda je nosila s seboj tudi po 50 kilogramov težko kamenje. Potrebna bo precej truda, preden bodo gorjanske poti spet sposobne za promet.

V vaseh Cerovi log, Miho, Ban in drugod je naredila toča precejšnjo škodo. Ena tretjina grozdja je uničenega (ponekod celo ves pridelek), pa tudi veliko sadja je sklesčenega, tako da bodo imeli kmetje v jeseni bolj malo pridelka. Vihar je podiral kozolce, razkrival strehe in ruval dreve. Ponekod je potepal koruzo tako, da je videti, kot da je šel valjar čez njive.

Med ostalim je neurje prizadelo tudi Bučarjevo družino v Dol. Vrhpolju, kjer je strela udarila v hišo in oplazila gospodarja, ki si zdravi posledice v novomeški bolnišnici. Strela je oplazila tudi njegovo ženo, k sreči brez hujših posledic, prava sreča pa je, da se ni vnela hiša.

Ko prislukujem pogovorom o neurju in škodi, je slišati tudi »modrovanje« o tem, kdo je zakrivil neurje. Kar vsiljuje se vprašanje: mar živimo v dvajsetem stoletju na predk in atomske dobe ali pa še v časih, ko so sežigali čarovnice na grmadah? To vprašanje je umestno zategadelj, ker tercalke hite z govoricami o tem, kateri nesreče je povzročil neurje, obrekujejo ljudi, ki seveda nimajo nič skupnega z naravnimi silami in pripisujejo krivdo za neurje celo 22. julija

v Cerovem logu tragično preminuli ženi (ki je bila zelo pobožna!). Sodim, da tolikšna vraževernost priča o zaostalosti teh, ki jo širijo, da ni današnjemu času primeren in da žali človeško dostojanstvo!

Rudi Pušenjak

■ V Sremski Mitrovici je pred kratkim stekla proizvodnja v novi tovarni papirja in celuloze »Milan Stepanović-Matroza«. Letno bi dajala potrošnikom 35.000 ton beljene sulfatne celuloze, 25.000 ton navadne celuloze, 30.000 ton celuloznega papirja, nad 18.000 ton drugih vrst papirja in okrog 6.000 ton klora in lužine. Tovarna bo imela brutoizdatki okoli 11 milijard dinarjev, letno pa bo predelala 300.000 kub. metrov lesa.

■ Industrija precizne mehanike v Beogradu je v prvem četrtletju uresničila plan s 95,8 odst. Močno je padla proizvodnja rezervnih delov, ker druge tovarne ne dobivajo potrebnih materialov.

Novomeško sejmišče: nič posebnega

20. julija so pripeljali na novomeško sejmišče 583 prašičkov, prodali pa 348; prašički za rejo so šli po cenah od 6500 do 10.500, večje pa so pokupili razni kupci po cenah 11.000 do 23.000 din. Cene pujskov za vzrejo so malo padle, promet pa je bil slabši kot običajno.

Tudi 27. julija ni bilo kaj prida prometa. Spričo letne odkupne sezone drugih pridelkov je promet s prašiči padel, cene pa so v glavnem ostale neizpremenjene. Na sejmišču je bilo tokrat 685 prašičev.

Dane Adamič — petdesetletnik

Pred nekaj dnevi je v kolektivno Gozdno gospodarstvo v Novem mestu stopil v drugo polovico svojega stoletja, sredi dela tih in skromen, znani dolenjski gozdar Dane Adamič. Rodil se je 21. julija 1914 v Novem mestu, solal pa v Krškem in v Mariboru, kjer je končal državno gozdarsko šolo. V predvojni Jugoslaviji je služboval na Travniku nad Crmošnjicami v Rogu, kjer ga je v samoti, da le od sveta, lepa okolica in tišina roških gozdov tako prevzela, da se je odločil v naravi vedno najboljše počutiti.

Kot dober poznavalec roške gozdarske komisije pozneje pa ga področja in zaveden Slovencev se je že v 1941 priključil narodnoosvobodilnemu gibanju in pomagal partizanom kot vodil, jih oskrboval s hrano in prenašal obvestila. Po kapitulaciji Italije se je aktivno vključil v NOV in je nekaj časa delal v upravno pri gozdarskem odseku SNOS. Po osvoboditvi je ostal zvest gozdarskemu poklicu in je mnogo svojih moči posvetil obnovi in negi dolenjskih gozdov.

Danetu Adamiču, ki še vedno sveč in čil skrbi za drevničarstvo pri GG Novo mesto, čestitamo za lepi jubilej in mu želimo še mnogo srečnih in zdravih let!

Dolenjski gozdarji

Novomeška kronika

■ Vsako leto, najbolj pa poleti v glavni turistični sezoni, tarnamo, da že ni več drugje prostora za pešce kot na pločnikih. Motor na vozila iščejo pri parkiranju sleherni prazni mesto, kjer je in kjer ni dovoljeno parkirati. To se dogaja zlasti zato, ker iščejo vozniki izhod v sili. Glede na to, da se število motornih vozil čedalje bolj povečuje, bo treba tudi v našem mestu misliti na nov primeren prostor, na katerem bi lahko parkiralo po več deset avtomobilov.

■ Kako smo turistično pripravljani, vedo najboljše povedati tujci. Pred kratkim neki Nemec ni mogel razumeti, zakaj je neizkoriščena veranda pri hotelu Metropol. Namesto, da bi jo zasedli gosti, saj je od tam lep raz-

gled na cesto komandanta Staneta, pa je prostor zasaden z zloženimi okni in vrati, včasih pa se tam suši tudi perilo. Če bi bilo to samo pozimi, bi razumeli, zdaj pa ...

■ Marijivi jamarji našega mesta spet pripravljajo presenečenje. Na razstavi deski pri trgovini Astra bodo te dni v sliki prikazali vtise s poti po Bolgariji, kakor sta jih sodelovali v fotografirski aparate Alojz Medle in Marjan Krisper, ki sta se udeležila prvega mednarodnega zbora jamarjev v Bolgariji.

■ Tovarna konfekcije Variška je pred dnevi spet znižala cene svojih izdelkov. O tem je obvestila vse svoje poslovalnice in prodajalne, ki jih ima širno po domovini. Tudi v izločbi Varteksove prodajalne ob cesti komandanta Staneta lahko preberemo, da so cene nekaterim konfekcijskim izdelkom (hlade, suknički itd.) znižale tudi za več tisočakov.

■ Turistična sezona se je tudi v našem mestu skoraj popolnoma razmahnila. Domačih in tujih gostov je vsak dan kar precej, največ pa jih je seveda ob nedeljah in praznikih. Oba hotela sta bila v zadnjih dveh mesecih stalno zasedena. Hotel Metropol je imel v juniju 475 gostov in 609 nočitev. Tujih gostov je bilo 136, prenočilo pa so 149-krat. Največ je bilo Italijanov, Vzhodnih Nemcev in Avstrijcev. Po nepopolnih podatkih so se obiskali tujci in domači turisti v juliju še povečali. V hotelu Kandija pa so imeli junija 193 gostov in 307 nočitev, 30 tujcev pa je prenočilo 32-krat. Do 27. julija so imeli 205 gostov in 320 nočitev, 49 tujcev pa je prenočilo 81-krat.

■ Gibanje prebivalstva. Pretekli teden sta rodili Fani Samša iz Novega mesta, Paderskeva 25 — Matej, in Cveta Kavčiček iz Novega mesta, Skalyckijeva 10 — dečka — Poročila sta se Franc Florjancič, ključavničar, in Vida Saje, uslužbenka, oboje iz Bratina. — Umrli je Ivan Jereb, osebnih upokojenec iz Novega mesta, Cankarjeva 14 — 77 let.

Namesto zahvale

Nekdanji borci in ostali prebivalci šentjernejske se zahvalujemo ljudem, ki so odgovorni za oskrbo našega konca z mesom. V šentjerneju namreč za dan vstaje ni bilo moč dobiti mesa (mar ga niso hoteli prodajati v sled visoke moralne zavesti in iz »spoštovanja« do našega praznika?). Zategadelj smo na dan vstaje pri kosilu lahko razmišljali o dnehu, ko se je začel boj in smo lahko takrat, ko bi morale gospodinje dati na mizo meso, otrokom praktično predavali o tem, kakšno pomanjkanje smo med zadnjo vojno trpele ... Le zakaj je bilo to potrebno, se vprašujemo, hkrati pa bi radi dobili odgovor!

R. P.

BO MIRNA DOBILA NOVO ŠOLO?

Mirni, ki se zadnja leta izredno hitro povečuje, primanjkuje marsičesa. Najbolj pereče je vprašanje šolskih prostorov. O nujnosti, da bi gradili novo šolo, so že večkrat razpravljali, zadevo pa so vnesli tudi v 7-letni perspektivni program razvoja. — Da bi bili pripravljeni na to gradnjo, je občinska skupščina že naročila načrte. Izdelali bodo predvsem investicijski program in glavni projekt za novo mirensko šolo.

TREBNJE: med gasilci ni mladine

Pred dnevi so trebanjski gasilci proslavili 80-letnico svojega društva. Prireditve je bila združena z veselico, katere čisti izkupiček bodo porabili za nakup gasilskega orodja. Tako se marljivo društvo, ki ima 50 članov, počasi opremlja, vendar vse prepočasi, da bi bilo povsem kos odgovorni nalogi, ki jo ima kot čuvar pred požari na družbenem in zasebnem premoženju.

Prostovoljno gasilsko društvo so 1884. ustanovili takratni trebanjski veljaki: nadučitelj Jerše, dr. Vasič, lekarnar Ruprecht, živinodravnik Tomšič, trgovec Tomič, usnjar Zupančič, čevljarji Travniki, Prapar in Skrajnar, cerkovnik Sila, trgovec Petrovič in posestnik Huč. Najdlje je živel z društvom Huč iz Starega trga, ki je umrl pred nekaj leti.

Društvo je postalo aktivno že v prvem letu in si je kmalu pridobilo ugled. Značilno je tudi, da je takoj in med prvimi takimi društvi na Slovenskem uvedlo slovensko povelja. Takratna oblast je sicer temu sprva nasprotovala, vendar je kasneje le dovolila uporabo slovenščine v gasilstvu.

Prvi gasilski dom je bil na mestu, kjer stoji danes Juvancova hiša. Inventar je bil bolj skromen, saj gasilci razen ročne brizgalne, ki ni imela cevi in so jo morali ob gašenju postaviti k ognju, niso imeli ničesar. S tako opremo niso bili vedno uspešni in ne zadovoljni. Ze po nekaj letih so si nabavili dve ročni brizgalni s črpalnimi in tlačnimi cevmi. H gašenju so ju pripeljali s konjem. Pa tudi to ni bilo najbolj prikladno. Čeprav nepopolno opremljeni, so trebanjski gasilci uspešno gasili velik požar v Mokronogu leta 1908 in enakega dvanaest let kasneje v Knežji vasi.

Po prvi svetovni vojni so zgradili nov gasilski dom, ki stoji še danes in v katerem so orodjarna, garaža in sejna dvorana. Vanj so tedaj pripeljali tudi prvo motorno briz-

galko ter avtomobil za prevoz članstva. Trebanjske gasilce je znatno prizadela druga svetovna vojna, ki jim je uničila vse, razen stavbe gasilskega doma in motorne brizgalne. Brizgalno so skrili v Starem trgu in jo uporabljali vse do osvoboditve.

Po osvoboditvi so gasilci z nemajhnimi napori spet prišli do opreme in avtomobila. Pred nekaj leti pa so inven-

TREBANJSKE NOVICE

tar povečali še za novo motorno brizgalko in lani še za nov prevozni avto. Glede na podobne zahteve pa je društvo še premalo opremljeno. Primanjkuje mu predvsem priprav za gašenje ognja v visokih objektih (blokih) in

Trebanjsko šolo bodo odprli v novembru

Prenekateri Trebanjci in okoliški prebivalci so se zadnje čase zaskrbljeni ozirali proti nedokončanemu šolskemu poslopju v Trebnjem, kjer so zaradi pomanjkanja sredstev za krajši čas ustavili gradnjo. Vse pa je razveselila novica, da bodo z gradnjo le nadaljevali. Občina bo v ta namen najela še okoli 40 milijonov dinarjev posojila. Zatrjujejo, da bodo novo trebanjsko šolo odprli do 29. novembra.

več prevoznih ter prenosnih sredstev.

Spričo tega, posebno pa vloge, ki jo imajo gasilci kot čuvarji družbenega in zasebnega premoženja, želijo večjo družbeno pomoč. Ta je bila vesekoli zelo pila in tudi letošnji občinski proračun gasilstvu ni bil naklonjen. Skrb pa jih zlasti kade, ker ni naraščaja. Mladina ne kaže nobene volje, da bi stopila v njihove vrste. Vsekakor je en sam mladinec premalo, da bi ne bili zaskrbljeni nad tem, kaj lahko povzroči nezainteresiranost mladih za prostovoljno delo v gasilstvu.

Sredstva za zdravstvo preskrbljena

Predsednik Gospodarske banke in Ljubljani je nedavno podpisal izjavo, na podlagi katere bo trebanjska občina dobila celotno posojilo za zgraditev zdravstvenega doma in lekarne v Trebnjem ter zdravstvene ambulante na Mirni. Ker so se gradbene storitve podražile, so se tudi stroški za te objekte povečali od planiranih laniških za 20 milijonov dinarjev. Objekti, zlasti zdravstveni dom in ambulanta, so pod streho in bodo predvidoma odprti v jeseni.

PRIDITE NA CVIBELJ!

Turistično društvo Trebnje bo priredilo v nedeljo, 2. avgusta, na vrtu Lada Prosenika na Cvibelju VRTNO VESELICO. Na zabavi bo dovolj do- brega prigrizka in pristne kapljice — zato pridite v nedeljo na Cvibelj!

Pojdite z nami na Klek!

Planinsko društvo v Novem mestu bo priredilo v nedeljo, 2. avgusta, planinski izlet na Klek (1182 m) nad Ogulinom.

Odhod iz Novega mesta (landijska postaja) v nedeljo ob 1.20, prihod v Ogulin ob 9.20. Od tu peš na vrh Kleka (približno 2 uri). Povratek iz Ogulina ob 19.20, prihod v Novo mesto zjutraj 3. avgusta. Vlak stane v obe smeri približno 750 din. Del stroškov za prevoz bo svojim članom kriilo Planinsko društvo v Novem mestu.

Prijave za ta res izredno lep, zanimiv in nenaporen izlet sprejema do sobote do 13.30 ure, ko bo tudi sestanek vseh udeležencev izleta, tov. Helga Krošelj, Občinsko sodišče v Novem mestu, soba št. 68. — PLANINCE IN PRIJATELJE NARAVE ISKRENO VABIMO!

PD NOVO MESTO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Ledenski koledar

Peček, 31. julija — Ignac
Sobota, 1. avgusta — Peter
Nedelja, 2. avgusta — Bojan
Ponedeljek, 3. avgusta — Stefan
Torek, 4. avgusta — Dominik
Sreda, 5. avgusta — Marija
Četrtek, 6. avgusta — Vlasta

ZAHVALE

Ob nenadni izgubi našega dobrega sina in brata

FRANCA OKLESENA

z Verduna pri Stopičah

se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob tej nesreči pomagali in nam izrekli sožalje. Posebno smo se dolžni zahvaliti podjetju IMV Novo mesto za vsestransko pomoč in znanjem, zupniku iz Stopič, skratka prav vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in mu poklonili vence.

Zaljubljeni oče in mati,
brata Lojze in Jože.

Globoko ganjena se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancom, ki so se poslovlili od našega nepozabnega očeta

PERDA BUKA

iz Novega mesta.

Iskrena hvala dr. Vodniku za požrtovalno nego in zdravljenje ob vsaki uri. Srčna hvala vsem, ki ste ga obiskovali v času njegove težke bolezni in mu prinašali darila. Se posebej se zahvaljujemo svetu delovnega kolektiva skupščine občine Novo mesto in vsem prijateljem za požrtovalnost, nadalje vsem, ki ste nam stali ob strani v tem težkem času, nam pomagali kakorkoli in organizirali tako časten pogreb. Zahvalo izrekava tudi njegovim staroškim tovarišem, godbenikom in pevcem, govornikom ter vsem, ki ste nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili toliko bogatih vencev in lepega cvetja, ki ga je tako ljubili.

Vsem najlepša hvala —
sin in snaha

Osnovna organizacija Zveze slovenskega mesta se najlepše zahvaljuje za 1.000 din, ki jih je poklonila družina Smola iz Zabe vasi namesto cvetja na grob pokojnega Ivana Jereba, davčnega inšpektorja v pokopu.

PREKLICA

Marija Brozović iz Učakovcev 2 preklicujeta vse besede, ki sem jih izgovorila zoper čast Mikota Prošjaka in Jurija Špeharja iz Učakovcev kot neresnične.

Obveščam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravil Janez Juskič z Dolca 2 in da ni on upravičen prodajati moje premoženja. France Lukšič, Igljenik 1, Stopiče.

HMELJ NAS SPET VABI!

Na dan lahko zasluži priden obiralec letos tudi do 2000 dinarjev!

Sredi poletja smo; hmeljarji se pripravljajo na obiranje »zelenega zlata«. Ustavili smo se v hmeljišču grmske kmetijske šole. Cel gozd lep obdelanega, temnozelenega hmelja, ki že razvija storžke.

»Kako kaže letošnja letina?« smo zapletli v pogovor tovariša hmeljarja.

»Za zdaj zelo lepo! V kolikor ne bo kakšne toče ali česa podobnega, računamo po količini in po kvaliteti na odlični pridelek. Zlasti si prizadevamo za kvaliteto, saj je razlika v ceni med posameznimi razredi hmelja zelo velika. Prideleti in oddati čimveč prvovrstnega hmelja, to je naš namen pri vseh ukrepih med letom, tudi pri obiranju in sušenju.«

»Saj res, kako pa je z letošnjim obiranjem?« »Mnogi se že zdaj zanimajo, kdaj bomo začeli in za druge pogoje. Letos bomo za škar obiranega hmelja plačevali po 100 dinarjev, kar je znatno več od prejšnjih let. Tako bodo najboljši spretni obiralci lahko dnevno zaslužili po 1500 do 2000 dinarjev, v času obiranja pa po več desetstotakov.«

»Kdo pa prihaja obirat hmelj?«

»Vsi mogoči ljudje, stari in mladi, dijaki in učenci, kmetje, upokojenci, delavci, uslužbenci iz bližnje in daljnj okolice, le kdo bi jih vse našteval! Tudi po več sto jih pride kakšen dan. Nam je dobrodošel vsakdo! Za čisto nizko ceno bodo tudi letos obiralci dobili tople obroke hrane. Obirati bomo začeli nekje med 10. in 15. avgustom, morda kak dan prej. Točen začetek bo objavljen v Dolenjskem listu. Ze zdaj vabimo vse, ki imajo priložnost, da pridejo hmelj obirat.«

Zelimo vam veliko priidnih obiralcov, njim pa veliko uspeha,« smo dejali, ko smo zapustili veliko hmeljišče v Srebrnihi pri Novem mestu.

KJERKOLI na Dolenjskem

delavnice za lesno obrt v najem, dva do tri prostora, lahko eden večji. Po možnosti želimo zraven še sobo ali pa v bližini. Lahko tudi cela hiša — v enem letu jo kupim. Ostale po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Tomazič Tona, Tomsčeva 36, Kranj.

PROdam malo milatino na motorni pogon ter ročno slamoze, nico. Janez Slak, Jordan kal 3, Mirna peč.

POCeni prodam kompletno spalnico. Ogled vsako popoldne ali v nedeljo. Ivan Smajdek, Mestna njiva, blok II, Marof.

PROdam zelo dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco zaradi selitve. Globovšek, Trebnje 49.

ODdam sobo dvema moškima. — Naslov v upravi lista (44-64).

ODdam samske sobe. Naslov v upravi lista (45-64).

LEPO dvosobno stanovanje v Mariboru menjam za Novo mesto. Pisarne ponudbe pošljite na naslov: Stanka Bobič, Drama 23, Sentjernej.

GIBANJE PRERIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 18. do 27. julija je bilo rojenih 19 dečkov in 15 deklic. — Poročili so se: Leon Skal, poljedelec iz Sentjerneja, in Ana Nučič, poljedelka iz Cerovega loga; Alojz Jurečič, delavec iz Gorice, in Anica Primc, uslužbenka iz Koroske vasi; Marko Bukovac, zidar iz Gor. Osterca, in Marija Trščinar, delavka iz Jurne vasi; Josip Varžič, zidar, in Marija Šmid, uslužbenka, oba iz Pirana.

— Umrla sta: Anton Zupan, inv. upokojenec iz Kraljice, 68 let; Tezija Prah, gospodinja iz Silinovec, 67 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ljudmila Flajs iz Bržan — Anito, Slavka Korelec iz Gornjega Podboršta — Branka, Slavka Maleševac iz Mirne peči — Marijo, Tezija Kaferle iz Zablaka — Alojza, Fani Janškovec iz Kostanjevce — Draga, Marija Zupančič iz Sadinje vasi — Milana, Alojzija Cesar iz Rdečega Kala — Ivanko, Franciška Sirovič iz Dolca — Alojza, Ana Vidmar iz Trebnjega — Ludvika, Jozefa Kastelic iz Gornjih Lakenc — Vinka, Alojzija Kavšek iz Gabrijel — Marijo, Ana Zudinjak s Tančec gora — Staneta, Marija Opara iz Biške vasi — Mileno, Justa Rabzelj iz Občje — Vilmo, Pavla Bregar s Cateža — dečka, Lojzka Mijalovič iz Zablake vasi — deklco, Anica Staniša iz Gotne vasi — dečka, Ana Barbič iz Črešnjec — dečka, Jozefa Kozlevčar iz Mrzle Luže — dečka, Kristina Tomažin iz Povrja — deklco, Stana Canković iz Črnomlja — deklco, Marija Kocjan iz Jerman vrha — deklco, Antonija Grahek iz Petrove vasi — deklco, Cveta Eršte iz Česnje — deklco, Gabri-

SOBO in hrane nudim za dopoln-dansko pomoč. Razgovor v ne-deljo dopoldne. Barbič, Novo mesto, V. Ragoz log 3.

GOSPODINSKO pomočnico — sprejme maločlanska družina z enim otrokom. Pogoj ugodni. — Lenarčič, Ljubljana, Zlatnikova 25

OBVESCAMO kupce žganega apna, da sprejemamo naročila na naslov: Davorin Hočevar, Struge na Dolenjskem, za okolico Sentjerneja pa pri Modici. Apenica je na Komolcu. Apno bo gotovo v treh tednih.

ODdam sobo dekletu. Naslov v upravi lista (45-64).

GOSPODINSKO pomočnico — sprejme štirinčlanska družina v Koprni. Bernarda Lovrečič, Zadruga 2-a, Koper.

ZDRAVILISCE ROG. SLATINA — če boleste na želodcu ali na jetrih, žolču ali drevsju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, posvetujte se z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitimi prirodnimi sredstvi: rogaškim DONAT vrelcem! Zah-tevajte ga v svoji trgovini, te ga pa dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju Hmeljnik, telefon 21-129 in pri trgovskem podjetju Standard, telef. 21-158.

jela Čučelič iz Regrče vasi — deklco, Jozefa Grm z Vrha — deklco, Marija Pirc iz Dolnjih Lakovnic — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

V preteklih štirinajstih dneh so brežiški porodnišnici rodile: Ana Kostanjevec iz Križa — Mirana, Tezija Novak iz Sevnice — Milana, Vera Bučar iz Vel. Podloga — Tatjana, Jozefa Vene iz Zenta — Marka, Anica Putrih iz Brezovice Anico, Marija Travnikar iz Podgorja — Andrejko, Antonija Kovačič iz Bregane — Martino, Slavka Klenovšek iz Podvrha — Slavko, Jozefa Rak z Nove gore — Vero, Tezija Cirkis iz Prilip — Martina, Marija Malus z Bizeljskega — Mihaela, Marija Prah iz Koritnega — Mihaela, Re-zika Ruklič iz Gregurč brega — Borisa, Marija Levak iz Vrhinja — Draga, Danica Pohar iz Boštana — Romano, Stanislava Jurečič iz Drnovca — Jozeta, Ana Zakrajšek iz Žurkovca Dolca — Romana, Ana Bogovič iz Loč — Romana, Kristina Eržen iz Kranja — Heleno, Anica Jalovec s Cateža — Vlasto, Bernarda Božič iz Brezja — Marjana, Marija Zemljak iz Podgorja — Marijo in Ana Ogo-revc iz Malega vrha — Anico.

— Umrla sta: Anton Zupan, inv. upokojenec iz Kraljice, 68 let; Tezija Prah, gospodinja iz Silinovec, 67 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Milan Kešlin, sin posestnika iz Zuzemberka, je padel in si zlomil levo roko; Jozef Mišmaš organist iz Trebnjega, se je z mopedom zalezel v stojči tovornjak in si poškodoval glavo; Franc Jamšek, posestnik iz Kamence, je padel in si zlomil desno nogo; Ljubo Paunovič, delavec iz Bršl-

NESREČE

Motorist v osebni avto

Na avtomobilski cesti pri Velikih Pečah je 26. julija motorist Niko Sorčan iz Kranja trčil v osebni avtomobil LJ 257-16, ki ga je vozil inž. Milan Mesojednik iz Ljubljane. Mesojednik je pri Velikih Pečah zmanjšal hitrost, ker so bila na počivališču parkirana vozila in okoli njih ljudje. Tedaj je za njim pripeljal Sorčan, zadela osebni avtomobil in padel. Ranjen ni bil nihče, gmožna škoda pa cenijo na okoli 80 tisoč dinarjev.

Lisica povzročila nesrečo

Svojevredna nesreča se je 26. julija ob 21.25 pripetila na avtomobilski cesti dr. Branku Staloerju, ki je vozil osebni avtomobil LJ 215-70. Ko je Staloer pripeljal do uspehi pri Velikih Pečah, mu je pred vozilo skočila lisica. Da je ne bi povzročil, je potnik zavil proti robu ceste, tedaj pa ga je zaneslo in se je prevrnil. Popravilo avtomobila bo veljalo nad pol milijona dinarjev.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ sprejme

na obrat ŽABNICO

15 pobiralk krompirja

za dobo 3 mesecev.

Zaželen je takojšnji nastop dela. Stanovanje in hrana sta preskrbljena na obratu. Plača po pravilniku o osebnem dohodku: 30 din od pobrane gajbice krompirja. Prevozni stroški od doma v podjetje bodo povrnjeni ob zaključku del.

Interesentke naj se javijo v kadrovske službi podjetja v Kranju, Cesta JLA 2 (nad kinom Center).

na, si je pri žaganju drv na cirkularni poškodovale prste leve roke; Fani Glabovs, hči mizarja iz Doljne Brezovice, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

V preteklem štirinajstih dneh so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franc Selko, upokojenec iz Mikote, je padel in si poškodoval desno nogo; Ivan Kolman, soc. podp. iz Dražanja, je padel po kamenju in si poškodoval levo nogo; Janez Zofič, posestnik iz Podgračenega, je padel pod voz in si poškodoval trebuh; Ivan Cernelič, posestnik iz Vrhneja, je padel z lestve in si poškodoval glavo; Avgust Pleterski, upokojenec iz Bučence, se je vrezal s koso v desno roko; Martin Katanica, sin posestnika, je padel na steklenico in si poškodoval prst in levo roko; Ivan Omerzu, posestnik iz Bistrice ob Sotli, je padel z lestve in si poškodoval desno roko; Alojz Sotlar, soc. podp. iz Impolce, je padel in si poškodoval desno nogo; Jože Kerin, sin delavca iz Raven, se je poparil po obeh rokah; Vincenc Pšeničnik, gosp. pomočnik iz Dobove, je padel s kozolca in si poškodoval hrtenico; Franc Pečnik, kmet, tehnik iz Sentjerneja, je padel z motorjem in si poškodoval roki in glavo; Jože Cerjak, strojnik iz Arnovca sela, je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Martina Fridla, rudarja iz Reštana, je nekdo napadel in mu poškodoval glavo, vrat in rebra; Ivan Iljač, cestar z Bizeljskega, je padel in si poškodoval glavo.

KINO

Brežice: 31. julija in 1. avgusta »Nezadržani«, 2. in 3. avgusta jugoslovansko-nemški film »Winetous«, 4. in 5. avgusta italijanski film »Rimsko zlato«.

Brod na Kolpi: 1. in 2. avgusta ameriški barvni film »Imitacija življenja«.

Črnomelj: 31. julija in 2. avgusta italijanski barvni film »Ločitev po italijansko«, 4. in 5. avgusta francoski film »Zveri na ulicah«.

Dol. Toplice: 1. in 2. avgusta ameriški film »Dober dan, žalosti«, 3. avgusta francoski film »Nepredvideno«.

Mokronog: 1. in 2. avgusta angleški film »Ker veter ne zna brati«, 5. in 6. avgusta francoski film »Meč maskevanja«.

Novo mesto — »Krka«: od 31. julija do 3. avgusta ameriški film »Bravados«, 4. avgusta sovjetski film »Tovariši«, 5. in 6. avgusta francoski film »Poklicena skrivnost«.

Oslinca: 2. avgusta angleški film »Nujen poziv«.

Predgrad: 2. avgusta ameriški barvni film »Stari Rumenci«.

Kočevje — »Jadrane«: od 31. julija do 2. avgusta španski barvni film »Prišel je angel«, 3. in 4. avgusta francoski film »Sedem smrtnih grehov«, 5. in 6. avgusta angleški film »Nenapovedan sestanek«.

Ribnica: 1. in 2. avgusta sovjetsko-češki film »Svejk v Rusiji«.

Sodražica: 1. in 2. avgusta francoski film »Slabe ženske«.

Stara cerkev: 1. in 2. avgusta italijanski film »Evropa ponovo«.

Straza: 1. in 2. avgusta jugoslovanski film »Deveti krog«.

Trebnje: 1. in 2. avgusta francoski film »SOS radio taksis«.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: ranjaka, bele in rdeče detelje, močvirnega osloda.

Lisje: smarnice, tropotca, jeternika, jagode, beladone, gloja.

Rastline: krvavega mlečka, vodne krate, hribske rese, dobre misli, žlate rože, zebreta, pučje kaše, škrotilce, smetlike.

Korenine: srčne moči, kompave, medvedovih tac, velikega in malega divjega jameža, beladone, pastinake, cikorije.

Seme: jesenskega podleska.

Plove: suhih borovnic, bezga, šipka, kumine (kimel).

Lubje: krhlike, češminovih korenin, češminovih palic, hrasta in brogovite.

Odkupujemo še razne druge rastline! — Vsa pojasnila in navodila dobite v poslovalnici GOSAD, Novo mesto.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ

»GALIS« — obrat: Šmartno ob Savi 40 pri Ljubljani

R A Z P I S U J E PROSTA DELOVNA MESTA

1. KVALIFICIRANIH MIZARJEV

2. NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

možnost priučitve v mizarški stroki.

Stanovanja za kvalificirane mizarje preskrbljena. — Plača po učinku. — Nastop mogoč takoj.

Na podlagi sklepa seje Upravnega odbora

KMETIJSKE ZADRUGE — NOVO MESTO

z dne 11. julija 1964

razpisujemo naslednje

ŠTIPENDIJE:

- 1 na pravni fakulteti
- 1 na agronomski fakulteti — ekonomska smer
- 2 na višji komercialni šoli
- 1 na veterinarski srednji šoli
- 1 na geodetski srednji šoli — geometer

Prošnje in potrdila o končanem šolanju s kratkim življenjepisom pošljite na naslov Kmetijska zadruga Novo mesto, Komandanta Staneta 10.

OBJAVE — RAZPISI

Natečaj sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Črnomelj

Upravni odbor Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Črnomelj razpisuje na podlagi sklepa seje z dne 17. 7. 1964

III. natečaj

za dodelitev posojila za dokončanje gradnje stanovanjskih hiš individualnim graditeljem na območju občine Črnomelj.

I. Po tem natečaju daje Sklad posojila le fizičnim osebam v delovnem razmerju in tistim, ki so s temi osebami izenačeni za individualno gradnjo. Posojilo bo dano do skupnega zneska 12.000.000 din in to le na območju občine Črnomelj.

Posamezni prosilec prejme lahko skupno do 1.400.000 din posojila za enodružinsko stanovanjsko hišo.

II. Posojila se bodo odobravala pod sledečimi pogoji:

1. Prosilec mora imeti zgradbo dograjeno do vključno III. gradbene faze ali več in s posojilom iz tega natečaja usposobiti hišo za vselitev v letu 1964.

2. Najdaljši rok vrnitve posojila za gradnjo je lahko 30 let, najmanjša obrestna mera znaša 2%.

III. Prosilec mora predložiti naslednjo dokumentacijo:

1. Prošnjo za posojilo z navedbo zaprosenega zneska in odplačilnih pogojev.

2. Potrebno tehnično dokumentacijo (glavni projekt in gradbeno dovoljenje).

3. Potrdilo nadzornega organa o obsegu že izvršenih del na zgradbi.

4. Predračun stroškov po posameznih elementih del, po seznamu in predračunu gradbenega materiala, ki se bo nabavil, oziroma vrsti del, ki se bodo plačala s posojilom.

5. Izjavo ponudnika o že prejetih posojilih iz družbenih sredstev, oziroma izjavo, da posojila ni prejel.

6. Listino o pravicu uporabe stavbnega zemljišča (zemljiško-knjazni izpis).

7. Potrdilo delodajalca o zaposlitvi v izkazano višino osebnega dohodka.

IV. Za zavarovanje posojila so prosilci po odobritvi posojila dolžni predložiti še: 1. Administrativno preprovo na osebne dohodke, 2. Potrdilo o vinkulaciji zavarovalne police za gradbeni objekt v korist Sklada.

V. Prednost pri dodelitvi posojila imajo prosilci, ki nudijo: 1. Po vselitvi v lastno hišo presto stanovanje, 2. večjo stopnjo dovršitve objekta, 3. manjši rok odplačila in višjo obrestno mero, 4. boljše pogoje zavarovanja posojila.

VI. Prosilci, ki ne izpolnjujejo pogojev po tem natečaju, bomo obravnavali po IV natečaju, ki bo objavljen najpozneje v I. tromesečju 1965.

Številka: KS-72/64

Datum: 18. 7. 1964.

Upravni odbor Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Črnomelj

Razpis štipendij

TŠK Mirna

Tovarna šivalnih strojev »Mirna« v Mirni

razpisuje

dve štipendiji na strojni fakulteti, dve štipendiji na ekonomski fakulteti, eno štipendijo na srednji tehnični šoli (strojni oddelki), eno štipendijo na ekonomski srednji šoli,

dve štipendiji na višji ekonomski komercialni finančni šoli.

Prednost imajo študenti višjih letnikov. — Prošnje s kratkim življenjepisom in prepisom šolskega spričevala dostavite kadrovskega socialnemu oddelku Tovarne šivalnih strojev »Mirna« v Mirni v roku 15 dni po objavi razpisa.

Obvestilo

Zdravstvenega doma

v Črnomlju

Zdravstveni dom Črnomelj obvešča: v času letnih dopustov bo protituberkulozni dispanzer sprejemal paciente samo v naslednjih dnevih:

sreda 5. avgusta 1964 — od 3. ure dalje,

petek 14. avgusta 1964 — od 14. ure dalje.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, France Grivec, Miloš Jakopčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za iznosništvo 2400 din — Tekoči račun pri podr. NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani.